

LAITILA, SOUKAINEN

Kertomus arkeologisista tutkimuksista 5.7. - 25.8.1978

Peruskartta 1131 11 LAITILA

Saarekkeet, joilla suoritettiin kaivauksia

x = 6756 32-40 y = 537 31-39

x = 6756 20-28 y = 537 36-44

Tutkimusten johtaja prof. Unto Salo

Tutkimusten apulaisjohtaja hum.kand. Sirkku Pihlman

Tutkimusavustaja fil.yo. Erkki Salminen

Kaivaustyövoimana 3-9 nuorisotyötöntä

Kaivausten rahoittaja Laitilan kunta, jonka varoja
käytettiin 33000 mk.

Kaivausalueiden maanomistajat

Rn:ot 1³³ ja 5⁴¹ Martti Laine

Rn:o 1³² August Nurmi

Löydöt on luetteloitu Turun yliopiston arkeologian oppi-
aineen päänumerolle 117, mustavalkonegatiivit ja -kuvat
numeroille 1294 -1426 ja diapositiivikuvat päänumerolle
39.

Tutkimusten tavoitteet

Soukaisten kaivaukset kuuluvat arkeologisena osana Turun yliopistossa suunnitteilla olevaan tutkimusprojektiin "Kylän synty ja kehitys rautakaudesta ensimmäisiin maakirjoihin".

Kesän 1978 tutkimustavoitteiksi määriteltiin kylän alueen vanhimman asutuksen selvittäminen lähtökohdiana jo aiemmin osittain tutkittu Savemäen kalmisto ja sen lähin ympäristö. Tehtävänä oli selvittää, oliko rautakautinen asuinpaikka sijainnut lähellä kalmistoa, ja mikäli asuinpaikasta löydetään merkkejä, selvittää kaivauksin asuinpaikan laajuutta ja laatua. Toisena tehtävänä, ellei asuinpaikkajäännöksiä löydettäisi, oli Savemäen kalmiston, kylän alueen vanhimman tunnetun kalmiston, käyttöajan selvittäminen ja kalmistoa käyttäneen yhteisön luonteen tutkiminen. Kolmantena tehtävänä oli suorittaa ydinkylän alueella kiinteiden muinaisjäännösten inventointi sekä jatkotutkimuksia silmällä pitäen että hyödyttämään kylää varten tekeillä olevia maankäyttösuunnitelmia.

Koetutkimukset Savemäen luoteispuoleisella viljelemättömällä saarekkeella

Koordinaatit $x=6756$ 32-40 $y=537$ 31-39

Tehtävänä oli selvittää, onko kyseisellä saarekkeella merkkejä rautakautisesta asuinpaikasta. Saareke sijaitsee n. 17 m - n. 18.5 m merenpinnan yläpuolella ja pinnanmuodoltaan tasainen. Sen koillisosassa on nykyään viljelemätöntä entistä peltoa, jonka kyntökerroksen syvyys on noin 20 cm. Saarekkeen lounaisosassa pistää paljas kallioli esiin, muuten saarekkeella on vahva katajakasvusto. Saarekkeen laidoilla oli erotettavissa useita epäsäännöllisiä kiviröykkiöitä, joista ainakin osa on pellolta raivatuista kivistä kasattu. Nykyisen suulin tienoilla on maanomistajan mukaan joskus sijainnut riihi.

Tutkimusalue sidositiin koordinaatistoon, jonka nollapiste sijoitettiin ko. saarekkeen keskivaiheille siten, että y-akselin suunta oli lähellä saarekkeen pituusakselin suuntaa ja näkyvyys sitä pitkin mahdollisimman hyvä. Saman koordinaatiston katsottiin olevan sopiva myös Savemäellä, jonka suunta on suunnilleen sama kuin nyt kyseessä olevan saarekkeen. Suunnaksi valittiin 40° .

Alueesta laadittiin yleiskartta ja se jaettiin 1 m^2 :n ruutuihin koordinaatiston suuntaisesti. Saadusta ruudukosta, joka kattoi n. 6250 m^2 valittiin koeruutujen paikat yksinkertaisella satunnaisotannalla otantasuhteena noi $1/125$. Täten saatiin määrätyksi $47:n$ 1 m^2 :n suuruisen koeruudun paikat, jotka ilmenevät kartasta 1.

Samalla valittiin tutkittavaksi yksi saarekkeen epämääräisistä kivikasoista. Korkeuskiintopiste sijoitettiin suureen kiveen koordinaatiston kohdassa $x=-8,50/y=+34,50$, ja sen korkeus on $19,14 \text{ m y.m.p.}$. Vaakituskoneen asemakorkeus oli tutkimusten aikana $0,23$, joten kartoissa olevat vaaitusluvut ilmaisevat korkeuden lukemasta $19,37$ alaspäin.

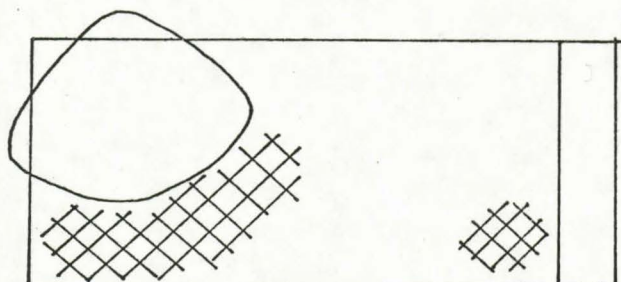
Koeruuduista tehtiin seuraavat havainnot

1. Turpeen paksuus 2 cm, sen alla hiekkaista peltomultaa 20 cm. Alla puhdas hiekka. Löydöt: rautavartaan katkelma, hiilen muru.

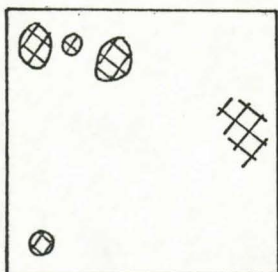
2. Ohut turve kuten ruudussa 1. Peltomultaa 24 cm:n syvyyteen pinnasta. Sen alla puhdasta hiekkaa ja hie-
taa. Ruudun pohjassa, osittain ruokamullassa kivi,
kooltaan n. 25x25 cm.

3

3.+4. Ohut turve, peltomultaa 23 cm:n syvyyteen. Mullan ja puhtaan pohjahiekan välissä n. 2 cm:n paksuisia noki- ja hiilialueita. Ruudussa 3. n. 50x60 cm:n kokoinen kivi. Löydöt: ikkunan ja pullon lasia, 2 rautanaulaa, keramiikan tai palaneen saven pala, tiilen muru.

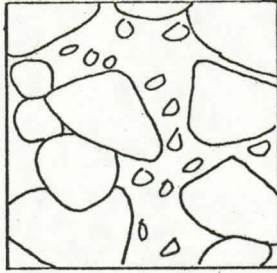

5.- Ohut turve, peltomultaa 23 cm:n syvyyteen. Mullan ja puhtaan pohjahiekan välissä ohuita hiililaikkuja. Löydöt: pullonlasin pala, tiilenmuru, vähän hiiltä.

6. Ruutu tien ja entisen pellon välissä. Turpeen alla isoja kiviä, joiden pinnat jokseenkin yhdessä tasossa. Niiden välissä nyrkinkokoisia kiviä noin 10 cm:n syvyydellä. Maaperä turpeen ja ohuen katajanjuurimultakerrok-

sen alla hiekkaa, joka oli puhdasta 15-18 cm:n syvyydestä alaspäin.

7. Ohut turve, peltomultaa 23 cm:n syvyyteen. Ruudun koillisreunassa peltomullan ja puhtaan pohjahiekan välissä n. 2 cm vahva, n. 10 cm leveä noki- ja hiilialue. Löydöt: 2 rautanaulaa.

8. Ohut turve, peltomultaa 23 cm:n syvyyteen. Mullan ja puhtaan pohjahiekan välissä hieman hiiltä. Löydöt: palaneen saven muru.

9. Ruutu ojan reunassa. Ohuen turpeen alla peltomultaa 8-27 cm:n syvyyteen. Mullan seassa hieman hiiltä. Peltomullan alaosasta löytyi rautaisen nuolen- tai keihäänkärjen katkelma TYA 117:219. Muut löydöt: lasiastian pala, 2 modernia rautanaulaa, muru palanutta savea.

10. Ohut turve, ruokamultaa n. 23 cm:n syvyyteen. Sen alla vahvasti hiilipitoisia maatuneen puun laikkuja 20-29 cm:n syvyydessä ruudun koillissivulla ja itäkulmassa. Löydöt: Rautakiskon katkelma, rautanaula, moderneja; pala keramiikkaa, ei esihistoriallista; palanutta savea 4,5 g.

11. Ei kaivettu.

12. Ohut turve, peltomultaa 30 cm:n syvyyteen. Mullan ja puhtaan hiekan välissä hiililaikkuja. Löydöt: pala palanutta savea.

13. Ruutu puutavarakasan alla, ei kaivettu.
14. Ohut turve, peltomultaa 23 cm:n syvyyteen, sen alla epäsäännöllinen pari cm vahva hiilipitoinen kerros. Hiiltä paikoin vielä 34 cm:n syvyydessä. Alla puhdas sora-hiekka. Löydöt: Rautakoukku, moderni; punasaviastian pala, tiilenmuruja.
15. Ohut turve, peltomultaa 23 cm:n syvyyteen. Sen alla koko ruudun alueella 2 cm vahva suorapintainen hiili- ja nokikerros. Sen alla puhdas savi.
16. Ruutu tehtiin otannassa valittujen ruutujen 16 ja 17 väliin, jotka sijaitsivat aivan rinnan, koska ruudun 17 kohdalla kasvoi pensas.
18. Ruudun länsiosa ojan pohjaa, itäosassa 65x50 cm:n kokoinen kivi. Turvekerros n. 10 cm, ruokamulta n. 10 cm paksu. Sen alla hiekansekaista moromaata.
19. Ohut turve, peltomultaa 14 cm:n syvyyteen, sen alla puhdas savi. Ei nokikerrosta. Löydöt: hevosenkenkänaula.
20. Ruohoturpeen paksuus 1-10 cm. Heti sen alta alkoi paljastua joko kallion tai suuren kiven pintaa, jonka päällä oli nyrkinkokoisia kiviä ja yksi suurempi kivi ruudun luoteisreunassa. Tämän kupeessa oli humusmaassa nokea.
21. ja 22. sattuivat pellon ojaan, ei kaivettu.
23. Ruutu sattui keskellä suulin läpi vievää ajotietä. Ei kaivettu.

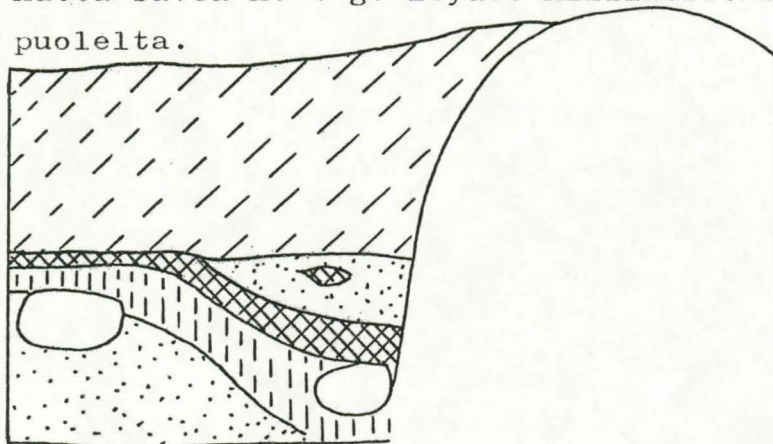
24 Ruutu puolittain tiellä, josta nousee pintaan kivien lakia Kivien välissä ruohoturvetta ja katajanjuurimultaa, Kivet noin pään kokoisia niitä ei poistettu

25 Ruutu ojan reunassa turpeen alla ohut kerros katajanjuurimultaa sen alla puhdas hieta.

26. Ruutu katajikossa, katajanjuurimultaa n. 15 cm:n vahvuudelta, alla puhdas hiekka ja joitain kiviä.

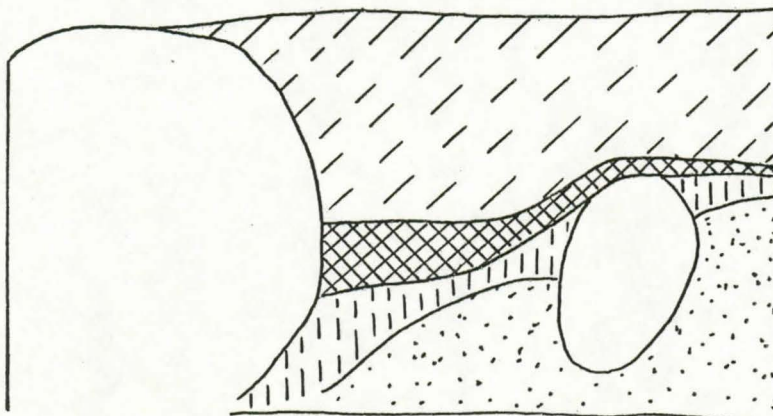
27. Katajikon reunassa. Ruudussa iso, laakeapintainen kivi; vain lounaisreunassa oli kaivettavaa maata. Ylin kerros katajanjuurimultaa, jossa kiven kupeessa on n. 10 cm:n leveydeltä nokea ja hiiltä aina 25 cm:n syvyyteen asti. Etäämpänä kivistä puhdas pohjahiekka alkaa jo 15 cm:n syvyydessä.

28. Ruudun koillisosan täyttää iso kivi. Ruudussa tavatut kerrokset ilmenevät ruudun luoteis- ja kaakkoisseinämän profiilipiirroksista. Löydöt: ikkunanlasin paloja, palanutta savea n. 1 g. Löydöt hiilikerroksesta tai sen yläpuolelta.

Luoteisseinämä

MK 1:10

Kaakkoisseinämä

Turve

Peltomullan luonteinen, mutta kovempi maa

Hiili- ja nokikerros

Harmaa huuhtoutuneen näköinen hiekka

Punaruskea rautapitoinen hiekka

29. Katajikon reunassa. Katajanjuurimultaa n. 10-15 cm:n vahvuudelta. Mullan ja sen alla olevan puhtaan hiekan jajalla oli jokunen hiilenmuru.
30. Katajikossa. Katajanjuurimultaa 8-12 cm:n vahvuudelta. Sen ja puhtaan hiekan rajamailla hiukan nokea.
31. Katajanjuurimultaa n. 10 cm:n vahvuudelta, sen alla hienoa hiekkaa jonka seassa hieman hiiltä ja nokea, pohjana puhdas hiekka.
32. Turpeen alla hiukan katajanjuurimultaa jossa jokunen hiilen pala. Alla puhdas hieno hiekka.
33. Lähes puolet ruudusta täyttää suuri kivi. Turve n. 10 cm vahva, sen alla hiekkaa. Kiven vierestä, n. 10 cm:n syvyydestä löytyi nokea, lasia ja palaneen saven muru. Puhdas hiekka n. 25 cm:n syvyydessä.
34. Ruohoturve 5-8 cm paksu sen alla nokipitoista humusmaata 3-5 cm Puhdas hiekka n. 10 cm:n syvyydessä.
35. Ruohoturve ja katajanjuurimulta n. 7 cm:n syvyyteen. Ryydun itäkulmassa turpeen alla hieman hiiltä ja ikkunanlasin siru.
36. Ruohoturpeen vahvuus n. 8 cm, sen alla 6-10 cm hieman nokipitoista hiekkaa, jonka alla puhdas hiekka.
37. Turpeen vahvuus n. 8 cm. Sen alaosassa nokea. Turpeen alla 8 cm:n vahvuudelta liikaista hiekkaa, alla puhdas hiekka.
38. Ohut turve- ja katajanjuurimultakerros, jossa hieman hiiltä. Alla puhdas hiekka.

39. Turpeen alla ohuelti katajanjuurimultaa, jonka alla moroa.

40. Miltei heti tien alla kalliopohja.

41. Pellosta siirrettyjen roskien ja ohuen katajanjuurimultakerroksen alla tiivis kerros nyrkin- - päänkokoisia kiviä. Vaikuttavat maanmuokkauksen yhteydessä siirretyiltä.

42. Avokallio.

43. Avokallio.

44. Keskellä tietä, ei kaivettu.

45. Avokallio.

46. Risukon ja aidan alla, ei tehty.

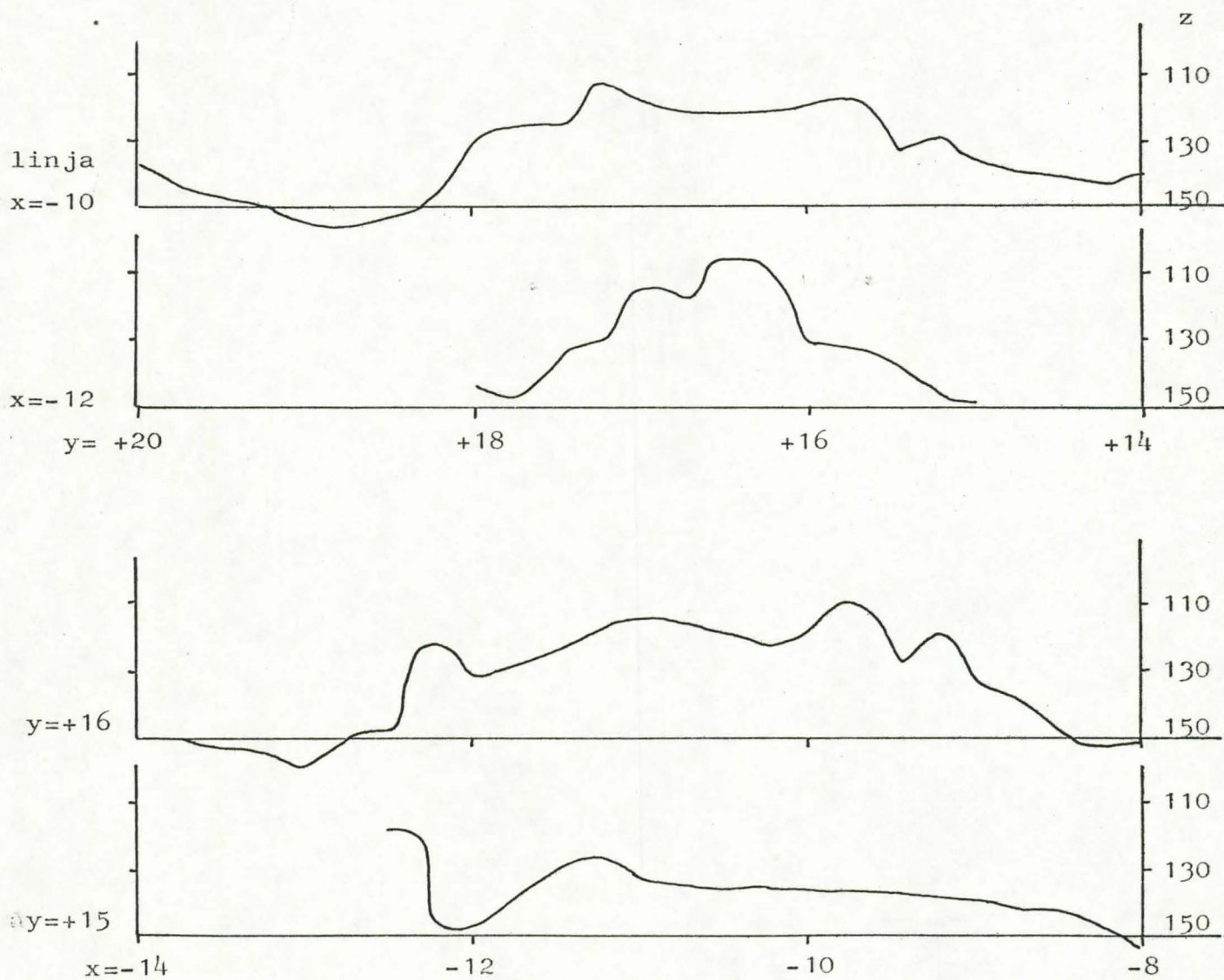
47. Pinnalla puunroskan ja juurien sekaista multaa, jonka alla hiekkaa. Ruutu on täynnä suuria kiviä, joiden välissä mullan ja hiekan rajalla, n. 10 cm:n syvyydessä hieman hiiltä. N. 15 cm:n syvyydessä alkaa puhdas hiekka.

Koeruudut tutkittiin pintaturpeen poiston jälkeen lastoilla, paitsi entisellä pellolle sattuvat, joiden pelto-
multakerros kaivettiin lapiolla ja seulottiin.

Koeruuduista tehdyt havainnot eivät viittaa asuinpaikan olemassaoloon tällä alueella. Lähes joka ruudussa tavatut noki- ja hiilipitoiset kerrokset liittynevät myöhempään toimintaan: niistä löydettiin moderneja esineenkattelmia. Ruudusta 9 löydetty rautakärki saattaa olla peräisin hajo-
tetusta röykkiöstä, sillä sen vieressä pellon laidalla on kivikkoa. Kärki voi olla myös hukattu metsästysväline, sillä siinä ei ole palopatinaa.

Kiviröykkiön tutkiminen alueella $x = -14 - -8$, $y = +14 - +18$
(Kaivausalue I)

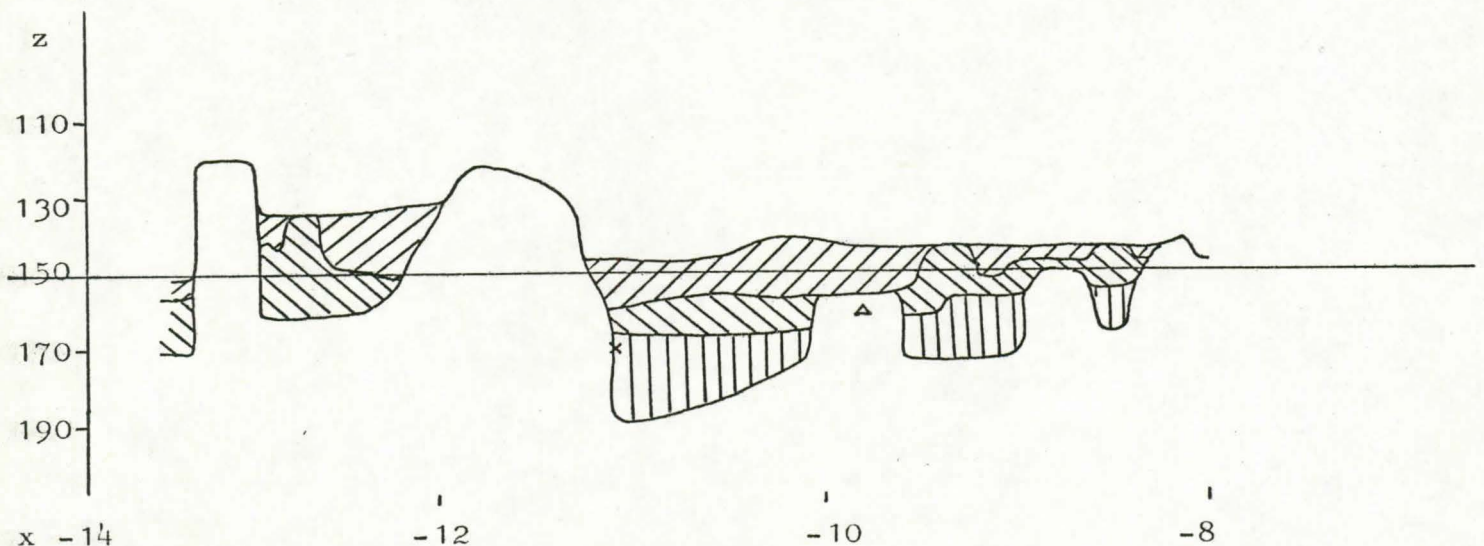
Tutkittavaksi valittu kiviröykkiö oli epäsäännöllisen muotoinen, n. 5 m pitkä kaakko - luodesuunnassa ja n. 4,4 m leveä koillis - lounaissuunnassa. Sitä reunusti kaakkoispuolella pellonoja ja muilla sivuilla selvästi vähäkivisemmät alueet. Röykkiön korkeimmat kohdat olivat noin 0,5 m ympäristöään ylempänä. Sen pinnan muotoa kuvaavat seuraavat pintavaaituslukuihin perustuvat profiilipiirroksat.

Röykkiön laidoilla oli suurempia, keskellä pinnassa pienempiä, pään ja nyrkin kokoisia kiviä. Raunion pohjoisosassa, ruudussa $x=-13$, $y=+16, +17$, oli pienten kivien ja puhtaaksi osoittautuvan hiekan muodostama kömppä. Kun röykkiön laitoja peittänyt turve oli poistettu, valokuvattiin se kohtisuoraan ylhäältä päin ja sen pinta vaaittiin.

Kivet poistettiin viidessä vaiheessa, joiden välillä piirrettiin neljä tasokarttaa. Raunion eteläpuolella ja -laidalla puhdas maa alkoi heti turpeen ja sen alaisen ohuen nökipitoisen humuskerroksen alta, noin 6 cm:n syvyydellä turpeen pinnasta. Muualla likamaa jatkui syvemmälle ja se oli syvimmillään kaivausruudun $x=-12$, $y=+16$ keskivaiheilla.

Seuraava kaavamaisesti poistettuja kerroksia kuvaava kartta on piirretty linjaa $y=+17$ myöten pääasiassa kivien pintavaakituksen, osittain muiden vaaituslukujen perusteella. Ylin viiva kuvaa ensimmäistä piirustus-tasoa.

Δ punasaviastian pala, löytökohta x/z -koordinaatistossa
 x eläimen hammas, -"-

Ensimmäisessä kerroksessa mataloitettiin mainittua pikukivien ja puhtaan hiekan muodostamaa kömppää n. 30 cm, ja havaittiin puhtaan hiekan jatkuvan edelleen. Raunion keskiosista poistettiin kiviä n. 20 cm:n vahvuudelta, saatu taso piirrettiin ja valokuvattiin. Tässä ensimmäisessä piirustustasossa havaittiin ruudun -12/+16 etelänurkassa pieni hiilialue. (Kartta 2).

Toiseksi poistetun kivikerroksen vahvuus oli 10-15 cm. Samalla kaivettiin koko ruudutettua aluetta lastoilla. Alueen eteläosassa alkoi puhdas hiekkamaa paljastua. Ruudun -12/+14 koillisreunassa ja ruudun -12/+16 lounaisosassa havaittiin noki- ja hiilialueita sekä näiden vieressä laikku puhdasta hiekkaa. (Kartta 3).

Kolmatta kerrosta poistettaessa alkoi kaivausalueen kaikista reunoista paljastua puhdasta hiekkaa. Siellä, missä likamaa jatkui, oli poistetun kerroksen vahvuus n. 10 cm. Likamaa-alue muodosti nyt itä - länsisuuntaisen epäsäännöllisen muotoisen kaistan, jossa oli noki- ja hiililaikkuja. Ruudussa -12/+14 reunusti likamaa-aluetta hiiliraiteita, samoin ruudussa -12/+16, jossa hiiliraidan reunustamalla likamaa-alueella oli halkaisijaltaan 10-20 cm:n kokoisia osittain palaneita kiviä, maatuneita kasvinosia ja muuta humusta. Ruutujen -12,-10/+16 rajalla olevan paksuhkon laattakiven kaakkois- ja lounaispuolella oli hiili- ja nokialueita (kartta 4), joiden syvempänä havaittiin muodostavan melko selvärajaisia hiililaikkuja, joiden syvyys oli vain 2-5 cm. (Kartta 5). Likamaa-alueita pohjaan kaivettaessa havaittiin, että hiilireunuksen rajoittamalla alueilla ko. reunas jatkui rajoittamansa alueen alle muodostaen likamaakuopanteen pohjan. Kuoppa ruudussa -12/+16 oli pohjaan asti kivien täyttämä. Pohjan muoto noudatti kivien muotoja ja pohjaa rajaavassa hiilikerroksessa oli maatuneen puun jäännöksiä.

Tutkitusta röykkiöstä löytyi hiilen lisäksi tiilen katkelma, mutta sen löytötasoa ei tiedetä, koska kaivajat pitivät sitä kivenä. Lisäksi rauniosta löytyi eläimen hammas ja punasaviastian pala, jotka on merkitty kerroskaavioon.

Ei siis ole syytä olettaa, että kivistä röykkiö olisi esihistoriallinen miltei osin. Se on tosin kasattu joidenkin suurten maakivien ympärille ja siinä on pohjaan asti havaittavissa ihmisen toiminnan jälkiä.

Tämän todettuamme sai maanomistaja toivomuksensa mukaan kuljettaa röykkiöstä poistetut kivet tienpohjaksi.

Tutkimukset Savemäen kalmistossa

Savemäki on noin 200 m pitkän lounais - koillissuuntaisen viljelemättömän saarekkeen lounaispäässä kohoavan mäen nimitys ($x=6756$ 20-28, $y=537$ 36-44). Mäen ylin kohta kohoaa 20 m:n korkeuteen merenpinnasta. Tällä korkeimmalla nypäreellä sijaitsevat Kivikosken kaivamat haudat: pyöreä kiviröykkiöhauta, nelisivuinen latomus ja kaksi tarhahautaa. Korkeimmalta kohdalta Savemäen rinteet laskevat jyrkästi kaakkoon ja luoteeseen, hieman loivemmin lounaaseen ja loivimmin koilliseen, jossa hautojen ja tien välissä on suhteellisen tasainen alue. Tämä alue rajoittuu noin kaivauskoordinaatiston linjassa $x=+95$ suurten kivien muodostamaan terassimaiseen reunukseen, joka jatkuu edelleen lounaaseen mäen sivua pitkin. Mäki on tiheän katajikon valtaama, mikä ei sinänsä kuulu mäen kuvaan kulttuurimaiseman osana. Hautoja rakennettaessa tiheää katajikkoä tuskin on ollut: luultavasti haudat ovat näkyneet ja niiltä on ollut näköala merenlahdelle, jonka Valkojärvi silloin muodosti. Vielä 1950-luvulla oli katajikko valokuvista päätellen paljon nykyistä harvempi. Mäkeä on käytetty laidunmaana, jolloin lampaat ovat pitäneet kasvillisuuden matalana.

Kun Savemäellä ryhdyttiin suorittamaan kaivauksia, oli hypoteesina, että korkeimmalla kohdalla sijaitsevat, jo tutkitut haudat ovat kalmiston vanhimpia, ja että hautauksia jatkettiin ko. hautaketjun pääsuuntaa eli mäen harjaa noudatellen joko koilliseen, lounaaseen tai kumpaankin suuntaan. Oletettiin, että etäimpänä tunnetuista haudoista ja alimpana sijaitsevat haudat ovat kalmiston nuorimpia.

Kaivaukset Savemäen koillispäässä.

Kaivausalue II.

Kaivauskiintopiste sijoitettiin samaan kiveen kuin Kivikoski aiemmissa tutkimuksissaan: koillisemmän tarhan pohjoiseen nurkkakiveen. Kiintopisteen korkeus on 20,37 m y.m.p. Koneen asema oli kaivausten aikana 0,40, joten kaivauskartoissa olevat lukemat ilmaisevat korkeuden arvosta 20,77 m alspäin mitattuna.

Tutkittavaksi paalutettiin 112 m²:n suuruinen alue, joka sijaitsee kaivauskoordinaatistossa välillä $x = +84 - +98$, $y = 0 - -12$. Alueella kasvoi joitakin katajapensaita ja ohuen turpeen läpi tuntui melko tasapintainen kivikko. Turve poistettiin heti koko muulta alueelta, paitsi aivan tien reunaruuduista, jotka aluksi jätettiin koskematta mahdollisen sortumavaaran vuoksi. Näin paljastunut ensimmäinen kivikerros piirrettiin heti turpeen poiston jälkeen.

Kivikosken tutkimien tarhahautojen kaakkoispuolella ruudussa +88/-12 on nelisivuinen pystykivi, jonka juuressa ruuduissa +88,+90/-12 on päänkokoisten ja suurempien kivien muodostama kasa. Mahdollisesti osa kivistä on peräisin tarhojen sisältä, sillä tarhoista poistettuja kiviä ei ladottu takaisin, eikä Kivikoski kertomuksessaan ilmoita, mihin ko. kivet siirrettiin.

Pystykivi ja siihen liittyvä kivikasa antoivat aiheen olettaa kyseessä olevan hautamuistomerkin.

Koillisemmän tutkitun tarhan koillissivustaan liittyi sen kanssa terävän kulman muodostava ympäristöstään erottuva suurempien kivien rivi. Kulman rajoittamalla alueella oli tiheää maansekaista pikkukiveystä ja joitain suurempia kiviä, kun taas kulman ulkopuolella kiveys oli harvempaa ja maan pinta porrasmaisesti alempana. Kulman rajoittama alue oletettiin haudaksi. Pintakivien välistä löytyi hieman hiiltä.

Alueella, jolta turve poistettiin oli muuten tasista^{a/} pienten kivien muodostamaa melko tiheää kiveystä. Ruuturivissä $+92/-10,-8$ ja $+94/-6,-4$ oli jo mainittuja suuria kiviä, jotka muodostivat mäen lakiosan terassimaisen reunuksen.

Ruuduissa $+88,+90,-492/-4$ oli suurempia kiviä, jotka näyttivät muodostavan yhden tai useampia epämääräisiä kaaria. Niiden oletettiin liittyvän hautauksiin, sillä tieleikkauksessa oli vastaavalla kohtaa erotettavissa nokimaakerros tien pinnan tasossa. Osa ko. kivistä näytti myöhään, ehkä tietä levennettäessä paikalleen siirretyiltä.

Ruuduissa $+86/-8,-6$ ja $+88/-6$ oli turpeen alla noki- ja hiilipitoista humusmaata.

Seuraavaksi poistettiin ylin kerros pikkukiviä ja maata väliltä $x = +84 - ,90$, tien reunaruutujen turvekerros sekä pari kolme kerrosta kiviä pystykiveen liittyvästä kivikasasta. Tien reunaruudut piirrettiin ja yhdistettiin ensimmäisen piirustustason karttaan. Muuten ruudut vain valokuvattiin suoraan ylhäältä.

Ruuduista $+92/-4,-2$ ja $+94/-4$, joihin näytti käännetyn tieltä maata, poistettiin maata hieman enemmän kuin muualta ja siitä on piirretty myös toinen tasokartta. (Ib)

Ruudusta $+92/-4$, kivikaaren koillispuolelta, löytyi palaneita luita heti turpeen alta ylimmän kivikerroksen lomasta, heikosti likaisesta, noettomasta hiekkamaasta, jollaista oli vain kyseessä olevissa ruuduissa. Samasta kohtaa, hieman syvemmältä, löytyi rautaveitsi TYA 117: 79. Edelleen Ib-tason kaivettaessa paljastui ruudusta $+92/-2$ pieniä hiililaikkuja, joihin liittyi joku luunmuu, sekä puhtaan hienon hiekan alue, jonka ympärillä oli voimakkaasti värjäytynyttä likamaata.

Kaivajat osoittivat pian kyllästymisensä lastan käyttämiseen. Siksi päätettiin ensin keskittyä tärkeimpien alueiden kaivamiseen: niiden, joilla oli oletettavasti hautauksia ja jossain määrin tuhoutumisvaarassa olevien tienreunaruutujen kaivamiseen. Sen lisäksi kaivettiin ruuturivi $x=+88$ pystykivestä tien reunaan asti, jotta saataisiin jonkinlainen kuva koko alueesta x -akselin suunnassa. Kaivausalue laajennettiin tienreunaruudulla $+96/-6$.

Ruuduissa $+88,+90/-12$ olevasta kivikasasta poistettiin edelleen pari kerrosta irtaimia kiviä, kunnes tavattiin niiden alta tiivis maansekainen kiveys. Maa kivien välissä oli tiivistä humuspitoista maata. Kartassa 7 näkyy monesta kivistä vain yläosa, mutta syvemmälle kaivettaessa kivet olivat tiiviisti vierä vieressä.

Pystykiven luota tielle kaivetussa kahden metrin levyisessä kaistassa alkoi puhdas pohjahiekka jo paljastua. Ruudussa $+88/-6$ oli pitkänomainen hiilialue ja lähempänä tietä olevissa ruuduissa oli maa vielä kauttaaltaan värjäätynyttä. (Kartta 7). Ruuduissa $+88/-4,-2$ ja $+90/-2$ oli maa vielä humuspitoista. Ruutujen $+90/-4,-2$ rajalla paljastui suurehkon kiven kupeesta hyvin selvä hiilialue, joka jatkui n. 8 cm:m syvyyteen Ruudun $+90/-4$ keskialueella oli nokipitoista maata.

Ruudussa $+92/-4$ olevan kivikaaren koillispuolella oli maa heikosti likaista hiekkaa. Kaaren etelä- ja lounaispuolella oli maa humuspitoista. Kartassa 7 kaaren koillispuolella näkyvät kivet ovat pääasiassa punaisia hiekkakiviä, enemmän ja vähemmän lohkeilleita. Aivan tien reunassa ruudun $+92$ luoteisosassa jatkuivat noki- ja hiililäikät edelleen.

Ruutujen $+94, +96$ maa oli toiseen piirustustasoon asti tummaa, humuspitoista. Ruudun $+96/-6$ lounaislaidasta paljastui pari hiilialuetta.

Toiseen piirustustasoon kaivettaessa alkoi tarhojen koillispuoleisen "haudan alueella paljastua suurempia kiviä. Maa kivien välissä muuttui vähitellen humuksesta hiekaksi, ja oli toisessa piirustustasossa tumman ruskeaksi värjäytynyttä haudan päissä ja heikommin värjäytynyttä keskiosassa. Alueelta ei enää löytynyt hiiltä tai nokea.

Toiseen piirustustasoon päästäessä oli ruuduista +88 - +94/-4 ja +92/-2 löytynyt keramiikkaa.

Toisen piirustustason jälkeen kaivettiin ruuduista +88, +90/-12 esiin ylin maansekainen kivikerros ja ylimmät kivet poistettiin. Pystykiven länsipuolella olikin vain tämä yksi kerros kiviä ja sen alla maa oli heikosti värjäytynyttä hiekkaa. Pystykiven kupeessa, sen pohjoispuolella, oli pitkä, pystykiven sivun suuntainen kivi kuin tueksi juntattuna. Tälläkin puolella oli maansekaisia kiviä vain pääasiassa yhtenä kerroksena. Muissa osin ruutuja kivikerroksen alta paljastui toinen samanlainen kerros. Ruudussa +90/-12 on keskellä kiveystä pitkänomainen, huomattavan korkea suuri kivi.

Ruudussa +88/-10 jatkui värjäätynyt likamaa kolmannen piirustustasoon asti. Ruutujen +88/-8 ja -6 luoteispuoliskot, joissa näytti olevan enää puhdasta maata, kaivettiin lapiolla syvemmiksi sen varmistamiseksi, ettei puhtaalta näyttävän maan alla ole selvää likamaakerrosta. Maa seulottiin. Todettiin, että maa jatkuu puhtaana. Ruutujen kaakkoispuoliskot sen sijaan kaivettiin tavanomaisesti lastoilla. Ruudun +88/-6 itäneljänneksessä oli vielä noki- ja hiilipitoista maata, joka jatkuin myös ruudun +88/-4 puolelle. Muuten alkoi maa muuttua puhtaaksi hiekaksi ruuduissa +86, +88/-2, -4. Tästä kaakkoon oli maa paikoin vielä voimakkaasti värjäytynyttä, ks. kartta 8. Ruudun +92/-2 luoteisreunassa oleva hiilialue laajeni edelleen ja maa sen ympärillä oli voimakkaasti värjäytynyttä. Tien reunasta, ruudusta +94/-4 paljastui tiheä punaisten hiekkakivien

muodostama kiveys, jota länsipuolella rajoitti pari isoa kiveä ja itäpuolella tie. Ruudussa +9⁴/₋₆ oli maa edelleen tummaa, humuspitoista.

Tarhojen koillispuolisen oletetun haudan keskiosissa vaihtui maa puhtaaksi, keltaiseksi hiekaksi parikymmentä senttiä hautaa peittäneen kiveyksen pinnan alapuolella. Haudan molemmissa päissä muuttui hiekka ruskeasta voimakkaan punertavaksi ja värjäytymätön maa alkoi noin 45 cm ylimmän kivikerroksen pinnasta. Alueelta ei löydetty luuta tai esineitä, mutta maan värjäytymisestä päätellen kyseessä saattaa olla ruumishautaus.

Kolmannen piirustustason jälkeen kaivettiin ruudut +88/₋₁₀ - -2 puhtaaseen pohjahiekkaan asti. Vain ruutukulman +90/₋₄ ympärillä jatkui musta nokialue. Maa alkoi muuttua puhtaaksi miltei koko kaivausalueella. Ruudussa +90/₋₄ erottui puhtaassa hiekassa pehmeän, heikosti likaisen hiekan täyttämä kuopanne, joka jatkui 12 cm IV piirustustason alapuolelle. Kuopasta löytyi jokunen luunsiru, joten kyse voi olla jonkinlaisesta hautakuopasta.

Ruudussa +88/₋₁₂ olevan pystykiven lounaispuolelta löytyi rautaesineiden katkelmia ja pala keramiikkaa, jotka saattavat viitata hautaukseen, mutta kaivaus- aluetta ei laajennettu ko. suuntaan. Maa alkoi ensinnä muuttua puhtaaksi ruudussa +88/₋₁₂; ruudussa +90/₋₁₂ jatkui tiivis kivikerros likaisessa, noettomassa maassa. Tämän kivikerroksen alta alkoi puhdas pohjahiekka.

Ruudussa +9⁴/₋₆ jatkui humuspitoinen likamaa vielä jopa 25 cm IV piirustustason alapuolelle, mutta mitään kulttuurijäännöksiä ei maassa havaittu.

Ruudun +9⁴/₋₄ hiekkakiveyksestä löytyi rauta-avain TYA 117:140. Kolmannessa piirustustasossa olevien kivien alta paljastui vielä toinen kivikerros, jossa oli muitten kivien ohella punaisia hiekkakiviä; maa näytti aivan puhtaalta. Kun kivet kuitenkin poistettiin, löytyi

välittömästi punaisen hiekkakivimukulan alta pronssinen rannerengas TYA 117:39.

Ruuduista +90,+92/-2 paljastui polttohautaus, jossa poltetut luut oli pantu n. 36 cm syvään kuoppaan. Luukuopassa ei ollut hiiltä eikä nokea kuin nimeksi, mutta kuoppa sijaitsi hiilialueen luoteisreunassa. Tämä hiilialue paljastui selvärajaisena heti kun III piirustustason kivet poistettiin, ja se on merkitty katkoviivalla jo III piirustustason karttaan. Luukuopan päällä oli yksiväkinen rautainen keihäänkärki vaakasuorassa asennossa, kärki luoteeseen. (IV piirustustaso, kartta 9.)

IV piirustustaso oli tien pinnan tasossa ja nyt laajennettiin kaivausta tiealueelle, jonne hiilialue jatkui. Hiilialueen kaakkoisosassa oli pieni erillinen luualue, joka on merkitty V piirustustason karttaan, kartta 9. Värjäytynyt likamaa jatkui tiealueella kaakkoon puhtaan maan rajaamana. Hiilialueella oli palaneita kiviä ja sitä näytti lounaassa rajoittavan kyljelleen asetettu punainen hiekkakivilaaka. Syvemmälle kaivettaessa erotui hiilipitoisen maan koillisosa omaksi hiilikuopanteekseen, joka oli varsin selvärajainen kaakkoisosaltaan; luoteisosa kuoppaa oli hiiletön ja rajaltaan epäselvempi. Siinä oli erotettavissa kolmiomainen heikommin likaisen maan alue (XIII piirustustaso, kartta 10). Kuoppa oli laakeapuhjainen ja siinä oli hiiltä pohjaan asti. Siitä löytyi luunsiru; löytöpussiin tehdyn merkinnän mukaan olisi kuopasta titystä tasosta löytynyt melkoinen määrä luita, mutta nämä kuuluvat hyvin todennäköisesti lounaispuoleiseen luukuoppaan.

Luukuoppaan liittyvällä likamaa-alueella ei ollut hiiltä noin tason $z=150$ alpuolella. Pienehköjä kiviä oli paljon, (VI piirustustaso, kartta 10), ja niiden alla punainen hiekkakivilaaka (VIII piirustustaso, kartta 10). Luukuoppaa rajoitti pohjoissivulla vinosti pystyssä oleva suurehko kivi. Luukuopan pohja ei ollut säännöllisen pyöreä, vaan se oli syvimmillään kuopan länsiosassa.

Tiealueella laajennettiin tutkittava alue kaakossa linjaan $x=+95$. Alueella havaittiin vielä kuusi likamaakuopannetta, joissa oli kulttuurijäännöksiä. (VIII piirustustaso, kartta 10).

Kuoppa $X=92,84-93,40$, $y=-0,58 - -0,88$: Kuopassa oli hiiltä, pieniä palaneen kiven paloja ja keramiikanmuruja.

Kuopan syvyys oli n. 7 cm ja se oli laakeapohjainen.

Kuoppa $x=93,48-93,90$, $y=-80 - -118$: Kuopan sisältö kuitenkin edellisen kuopan, sen ympärillä nyrkinkokoisia kiviä. Pohja oli laakea, kaakkoispää muodosti syvennyksen, syvyys runsaat 10 cm.

Kuoppa $X=93,34-93,85$, $y=-1,56 - -1,98$: Kuoppa paljastui suurehkon kiven alta ja kupeesta, sen pohjan muoto nousi poistetun kiven muotoa. Kuopanteessa oli hieman nokea, hiekkakivilaa"an pala ja pieniä palaneita kiviä. Kuopan syvyys oli reunasta pohjaan 15 cm.

Kuopat $x=94,04-94,26$, $y=-1,40 - -1,60$ ja $x=94,36-94,76$, $y=-1,44 - -1,65$ sisälsivät hiili- ja nokipitoista maata.

Kuoppa $x=94,78-95,40$, $y=-1,70 - -2,01$: Likamaakuoppaa peitti osittain aivan puhtaan näköinen hiekka. Likamaakerroksessa, kohdassa $95,00/-2,00$ oli pieni rautapala, TYA 117:143. Likamaakuopanne oli laakeapohjainen ja sen syvyys emimmillään 8 cm.

Ruudun $+94/-2$ koillisosasta paljastui punaista hiekkakiveystä, jota ei purettu. Kiveys saattaa liittyä hautaukseen, josta ei ole mitään maanpäällisiä merkkejä. (IX piirustustaso, kartta 10).

Lopuksi kaivausalue II peitettiin siitä poistetulla kivillä ja hiekkamaalla. Pintaan levitettiin poistettu humuskerros ja turpeet.

Kaivaus Savemäen länsirinteellä

Kaivausalue II, $x = +70 - +74$, $y = -50 - -46$

Savemäen länsirinteellä on suurista kivistä rakennettu hauta. Seitsemän suurta kehässä olevaa kiveä muodostavat hautarakennelman reunan. Kehä on avoin koilliseen. Haudan luoteispuoliskossa on suuri silmäkivi ja siitä etelälounaaseen toinen suuri kivi. Näiden kaakkoispuolella oli rykelmä pienempiä, juuri siirrettäviä kiviä. Muu kiveys kaaren sisäpuolella oli osittain maansekaista, varsin irtonaista. Keskellä hautaa kasvoi katajia, jotka raivattiin pois, ja pintakivien välissä oleva maa oli tummaa, katajanjuurimullan tapaista. Heti pintaturpeen alla oli ruudun $+70/-48$ luoteisosassa hiilialue, jossa oli suuria, osittain ja kokonaan hiiltyneitä puunpaloja sekä palamaton luu. Hiilialueen vahvuus oli n. 10 cm, mutta se saattaa olla varsin tuore.

Silmäkiven kaakkoispuolella olevan kivirykelmän alla oli jonkin verran hiiltä ja nokimaata, samoin silmäkiven eteläkulman alla. Samalla alueella oli hiili- ja nokiläikkien alla palaneita luita siroteltuna halkaisijaltaan 100-140 cm:n laajuiselle alueelle (kartta 12, II piirustustaso). Luut olivat värjäytyneessä hiekassa, mutta heti niiden alapuolella alkoi puhdas hiekka.

II piirustustasossa oli maa koko hautarakennelman alueella värjäytyntä hiekkaa.

Syvennälle kaivettaessa alkoi maa muuttua puhtaaksi haudan keskiosissa (kartta 12, III piirustustaso). Likamaa oli voimakkaimmin värjäytyntä haudan reunoilla, erityisesti kaakkois- ja eteläosassa. Haudan lounaisosan likamaa-alueelta, osittain suuren, silmäkiven lounaispuolella olevan kiven alle muodostuvasta onkalosta, löytyi keramiikkaa. Ruudussa $+72/-50$ oli kiven kupeessa luualue, joka jatkui ennen mainittua luualuetta syvennälle. Tiiviisti ko. kiven eteläpuolella oli toinen suurehko kivi. Näiden kivien ja haudan kehäkivien välissä oleva maa oli erittäin mustaa, mutta siinä ei voinut erottaa hiilenmuruja. Osoittautui, että ko. kaksi kiveä on sijoitettu polttohautauksen päälle;

Hautakuoppa on kokonaisuudessaan merkitty IV piirustustasoon, kartta 12. Kuopassa oli hiiletöntä likamaata, poltettuja luita ja nyrkinkokoista pienempiä kiviä 2-3 kerroksessa. Luiden joukossa oli eläimen hampaita. Luukuopan syvyys oli 33-35 cm. Esineitä siitä ei löytynyt.

Likamaa jatkui matalana laakeapohjaisena kuopanteena ympäristöään syvemmälle ruudun +72/-50 luoteisreunassa, IV piirustustasoon, kartta 12, merkityllä alueella, josta löytyi edelleen keramiikkaa.

Hautarakennelmasta ei löytynyt helposti ajoitettavaa materiaalia. Löytyneet saviastianpalat ovat varsin tunnuspiirteettömiä. Parista löytyneestä ruosteisesta möykystä yksi saattaa olla rautaesine (TYA 117:172).

Kaivausten jälkeen hauta kunnostettiin mahdollisimman entiselleen.

Kaivausalue III:n kiintopiste sijaitsee haudan pohjoiskoillisimmassa kehäkivessä, ja sen korkeus on 17.67 m. Kaivauskartoissa olevat korkeudet on annettu lukemasta 19,05 m y.m.p. alaspäin.

Tarkoituksena oli selvittää myös, jatkuivatko Savemäen lakiosan hautaukset Kivikosken tutkiman hautarivin suunnassa k lounaaseen. Tätä varten ehdittiin poistaa pintaturve ja ylin kivikerros nelisivuisen latomuksen lounaispuolelta alueelta $\bar{x}=+82 - +85$, $y= -28 - -25$. Muuta ei ehditty tehdä, ja koska mitään mainittavaa ei havaittu, peitettiin ruutu humuksella ja turpeella. (Kartta 13).

Tästä kaakkoon sijaitsee kaakko-luodesuuntainen n. 7,5 m pitkä, 3,5-2,8 m leveä vallimainen kiviraunio. Se sijaitsee kohdassa, missä rinne alkaa viettää jyrkästi kaakkoa kohti. Kiviraunion laadun selvittämiseksi tehtiin sen poikki metrin levyinen leikkaus, josta kivet heitettiin syrjään. Irtokivien alla oli isoja maahan pakkautuneita kiviä ja tummaa, humuspitoista hiekkamaata 1-7 cm:n paksuudelta ja sen alla heikosti likaista hiekkaa. Lounaassa leikkauksen pohjaa rajoitti suurehko kivi. sen koillispuolelta, leikkauksen etelä- ja kaakkoisosasta, löytyi poltetuja luita, keramiikkaa ja raudanpala. Löydöt olivat osittain tummassa, humuspitoisessa hiekassa, osittain heikosti likaisessa hiekassa. Löydöt osoittavat raunion haudaksi. Puolivälissä leikkausta oli kaksi suurta kiveä kiveä rinnan ja niiden koillis- ja itäpuolella muita maansekaisia kiviä rökkiön koillislaitaan asti. Niitä ei liikutettu eikä niiden välistä maata juuri pystytty kaivamaan. (Kartta 13). Leikkauksen pohjalle ja seinämille levitettiin muovi ja poistetut irtokivet pantiin takaisin.

Koekuopat A-D Savemäen koillispuolella, Koukasteen kiven lähellä

Savemäen jatkeena olevalla viljejemättömällä saarekkeella on kaksi mahtavaa siirtolohkareta, joista lounaisemman nimi on Koukasteen kivi. Saarekkeelle tehtiin neljä 1 m²:n suuruista koeruutua yleiskarttaan merkittyihin kohtiin. Koeruuduista tehtiin seuraavat havainnot:

Koeruutu A: Kasvillisuus heinää ja kieloa, ruohoturpeen paksuus 6-8 cm. Sen alla nokipitoista hiekkaista humusmaata 14-18 cm:n syvyyteen ja heikosti likaista hiekkaa 22-26 cm:n syvyyteen, josta alkoi puhdas hieta.

Koeruutu B: Kasvillisuus ruohoa ja mustikkaa, turpeen paksuus n. 6 cm, sen alla noeton hieta, joka muuttuu varmasti puhtaaksi 14 cm:n syvyydellä pinnasta.

Koeruutu C: Kasvillisuus ruohoa, mustikkaa ja saniaista. Turpeen paksuus n. 4 cm, jonka alla vahvasti noki- ja hiilipitoista maata 12-16 cm:n vahvuudelta. Noin 18-20 cm:n syvyydellä alkoi puhdas, kivetön hieta.

Koeruutu D: Kasvillisuus ruohoa, saniaista, kieloa, oravanmarjaa. Turpeen paksuus 9 cm. Alla nokipitoista hietamaata 13-22 cm:n syvyyteen asti. Nokimaa on paksumpi kaakkoisosassa ruutua. Sen alla puhdas hieta. Ruudussa on muutama halkaisijaltaan 20-40 cm:n kokoinen kivi.

Soukaisten kylän muinaisjäännösten inventointi

Inventointi keskitettiin kylän mäen ja Valkojärven väliselle alueelle Rauman tien lounaispuolelle. Inventoinnin yhteydessä ei ehditty tehdä koekuoppia, vaan se perustuu vain maastossa tehtyihin silmämääräisiin huomioihin. On selvää, että näin voidaan havaita vain selviä maanpäällisiä kivirakenteita. Paikkakunnan pellot ovat hyvin kivisiä ja peltojen reunoissa olevat kivirauniot ovat usein peräisin pelloista. On mahdollista, että lukuisat haudat ovat peittyneet peltoraunioiden alle. Seuraavassa tullaan mainitsemaan sekä selviä hautaraunioita että epämääräisiä kiviraunioita ja turpeen peittämiä kumpareita, joissa havaittiin joitakin sellaisia säännönmukaisuuksia, että niiden voidaan ajatella liittyvän muinaishautoihin.

1. Rn:o 8¹⁷, Vuorela II

Mäntyä kasvavan saarekkeen koillispuolella, pellon laidassa, on kiviraunio, halkaisijaltaan 4-5 m, korkeudeltaan n. 70 cm. Rauniossa oli isoja kiviä 2-3 kerroksessa, keskellä oli pienempiä kiviä. Raunion keskellä kasvaa pihlaja ja katajia. Mahdollisesti peltoraunio. Dia 39:15, kuvattu eteläkaakosta.

x = 6756 34 y = 537 25 z = 15-17,5 m

2. Rn:o 8¹⁷, Vuorela II

Samalla saarekkeella edlisen kanssa, kahden peltotien risteyksessä, risteyksen eteläpuolella on kaaren muotoinen kiviraunio, jonka sivut noudattavat teiden suuntia. Ulottuvuus kummankin tien suunnassa n. 12 m, kohtisuoraan teitä vastaan mitattuna n. 8 m, korkeus n. 1 m. Raunio on koottu suurehkoista kivistä, joista osa on terävasärmäisiä, ehkä ammuttuja. Raunion länteen osoittavan pään päällä on pieniä sepelintapaisia kiviä. Saattaa olla, että raunio on osittain

hyvinkin myöhäinen, mutta tavanomainen peltoraunio se ei ole, eikä se sijaitse aivan pellon laidassa.

Dia 39:16, kuvattu lännestä.

x= 6756 38 y= 537 21 z = n. 17,5 m

3. Rn:o 8¹⁷, Vuorela II

Samalla saarekkeella, edellisestä n. 10 m luoteeseen on pellon laidassa epämääräinen kivikasa, halkaisijaltaan 3-5,70 m. Rauniossa on kiviä parissa kerroksessa, laidalla suurempia, keskellä pienempiä. Koillispäätä rauniota on n. 1x2 m:n suuruinen kivi. Peltoraunio?

x= 6756 38 y= 537 20 z= n. 17,5 m

4. Rn:o 8¹⁷, Vuorela II

Samalla saarekkeella, edellisestä n. 10 m pohjoisluoteeseen oli pellon laidassa suuri kolmiomaisen pyöreä kivikasa, jonka halkaisija on pohjois - eteläsuunnassa n. 9 m ja itä - länsisuunnassa n. 11 m, korkeus noin 1,5 m. Tämän kivi-raunion ja pellon välille oli vielä kasattu pellolta kiviä. Peltoraunio?

x= 6756 39 y= 537 20 z= n. 17,5 m

5. Rn:o 8¹⁷, Vuorela II

Samalla saarekkella edllisen länsipuolella oli kiviladelmä, jossa oli seitsemän suurta kiveä tiiviissä kehässä ja niiden keskellä kehäkivien kokoinen kivi. Ladelman itäpuolella oli terävasärmäistä, ilm. räjäytettyä kivikkoa.

x= 6756 38 y= 537 22 z= n. 17,5 m

Rantamäen talojen lounaispuolella olevan muinaisjäännösmerkin kohdalla on pienellä mäenkumpareella useita kivi- kasoja, kaivettuja kuoppia ja metalliromua, mutta ei mitään selvää hautarakennelmaa. Ko. muinaismuistoaluetta on kohdeltu mahdollisimman huonosti.

Dia 39:17 on otettu muinaismuistomerkin kohdalta Valko- järvelle päin.

6. Rn:o 8¹⁶, Takamäki II

Varma hautaraunio. Sijaitsee mäen laella, joka kohoaa juuri 20 m:n korkeuteen, tiheässä kataja- ja pihlaja- pensaikossa. Raunio on mäen harjan suunnassa pitkänomai- nen, putuus n. 6,9 m, leveys n. 4,5 m, koottu irtokivistä. Samalla mäen harjanteella on rauniosta molempiin suuntiin tiivistä kivikkoa tiiviin ruohoturpeen peittämänä. On mahdollista, että mäen harjalla on laajempikin kalmisto. (Vertaa Hirviluodon inv.kert. 1955, No 132.)

x= 6756 53 y= 537 22 z= 20 m

7. Rn:o 8³¹

Koivikkoniityllä on kuuden kiven muodostama kehä, jonka keskellä on neljä irtainta kiveä. Kyseessä eivät ole peltokivet. Kehän halkaisija on 1,7-2 m. Ko. koivikko- niityllä on useampia epäsäännöllisiä kiveyksiä, ja kyseessä saattaisi olla muinaisjäännös.

Dia 39:18, kuvattu etelälounaasta.

x= 6756 66 y= 537 39 z= n. 22 m

8. Rn:o 5¹⁴, Kivimäki

Kylän mäeltä lounaaseen työntyvällä viljelemättömällä

niemekkeellä on suoraan kalliopohjalla pyöreähkö kivi-
raunio, halkaisijaltaan 2,40-2,70 cm, suurin korkeus
n. 0,50 m. Raunion reunoilla oli suurempiakiviä ja
keskellä pienempiä 2-3 kerroksessa. Sen koilliskyljessä
on n. 0,8 m korkea, 0,7x1,0 m:n suuruinen kivi.
Kyseessä on todennäköisesti pieni hautaraunio.
Dia 39:19, kuvattu itäkaakosta.
x= 6756 41 y=537 39 z= n. 17,5 m

9. Rn:o 1³³, Katajamäki

Koekaivetuh saarekkeen etelälaidassa, pellon reunassa on
sammaloitunut kiviraunio, jonka muodostaa usea päällekkäi-
nen kivikerros. Raunion päällä kasvaa pihlajia ja katajia.
Raunion pituus on koillis-lounaissuunnassa n. 5,5 m, leveys
kaakko - luodesuunnassa n. 2,8 m ja suurin korkeus on
n. 0,9 m. F. 1324, kuvattu koillisesta.
x= 6756 32 y=537 36 z=n. 17,5 m

10. Rn:o 1³³, Katajamäki

Pellon keskellä, lähellä entistä Valkojärven rantaa
olevan viljelemättömän mäenkumpareen päällä on tiivistä
turpeensekaista kiveystä, jonka erityismuodoista ei
kasvillisuudelta saanut selvää. Kyseessä lienee Hirvi-
luodon inventointikertomuksessaan mainitsema kalmisto,
jossa hän erotti mm. mahdollisia tarhahautoja. (Hirviluoto
1955, n:ot 129, 130).

X = 6756 27 y= 537 29 z = 15-17,5 m .

Sävemäellä olevia varmoja ja mahdollisia hautoja ei
tässä tarkemmin käsitellä. Huomattavimmat kivirauniot
ja latomukset on merkitty kaivausten yleiskarttaan.
Lähellä pellon reunaa olevat kivikasat lienevät peltoraunioita
nioita. Näitä ovat ainakin Mäen kaakkoispuolella olevat
kivikasat. Mäen luoteispuolella on ison kiven kupeessa

matala kiviraunio, jonka päällä on kaatuneen pystykiven näköinen pitkä, poikkileikkaukseltaan nelisivuinen kivi. F. 132⁴, kuvattu koillisesta turpeen poiston jälkeen.

Savemäen itäpuolisella viljelemättömällä saarekkeella on ainakin kolme hautarauniota, jotka on merkitty yleiskarttaan, kartta 1. (Vrt Hirviluoto, n:ot 124-126.)

Rn:o 1³², Vuorela III

12. Pitkä kulmikas raunio, pituus n. 9,5 m, leveys n. 5,7 m. Raunio on tehty lohkeilleista, särmikkäistä, ja pyöreähköistä kivistä. Raunion länsipäästä jatkuu lounaaseen n. 13 m pitkä ja 4 m leveä kiviriutta, jossa voi erottaa kulmikkaita "lokeroita".

13. Edellisen koillispuolella on matala, laakea kivi-
röykkiöhauta, jonka pituus kaakko - luodesuunnassa on 12,5 m ja leveys koilli - lounaissuunnassa 10 m. Röykkiön ympärillä voi erottaa isommista kivistä tehtyä reunakehää. Raunion keskiosissa on enimmäkseen päänkokoisia ja pienempiä kiviä.

14. Edellisen kaakkoispuolella on matala silmäkivellinen hautaraunio, jonka pituus on koillis - lounaissuunnassa n. 11 m, kaakko- luodesuunnassa n. 9,5 m.

Edellisen saarekkeen koillispuolisella saarekkeella on myös useampia hautaraunioita. (Vrt. Hirviluoto, n:o 123)

Rn:o 4¹⁹, Pehka

15. Saarekkeen kaakkoislaidalla on pitkänomainen, itä - länsisuuntainen kivikehä, todennäköisesti hautaraunion pohja, suoraan kalliopohjalla. Koko 6,5x 3,6-5,5 m, keskellä 2,3x1,3 m:n suuruinen kivetön alue. reunakivet

ovat enimmäkseen yhdessä kerroksessa.

Dia 39:20, kuvattu koillisesta.

$x = 6756\ 25$ $y = 537\ 55$ $z = n. 17,5\ m$

16. Samalla saarekkeella on rauhoitusmerkillä varustettu hautaraunio, matala 13-14 m laaja kiveys. Sen päälle on mielenosoitukseksi ajettu olkia.

$x = 6756\ 27$ $y = 537\ 54$ $z = n. 17,5\ m$

17. Edellisen raunion pohjoispuolella, aivan pellon laadassa pilkottaa tiiviin turpeen alta tiivis n. $3,5 \times 2,4$ m:n laajuinen kiveys, joka saattaa liittyä suoraan edelliseen raunioon.

18. Rn:o 4⁵⁸, Vuorio

Peltoteiden risteyksessä on Hirviluodon mainitsema jäännös matalasta, tiiviin turpeen peittämästä hautaraunios-
ta. Jäännöksen ulottuvuus koillis - lounais-suunnassa on 3,2 m ja korkeus on n. 30 cm.

$X = 6756\ 32$ $y = 537\ 65$ $z = n. 17,5\ m$

19. Rn:o 4⁵⁹, Koulumaa

Edellisen risteyksen eteläpuolella olevan saarekkeen luoteisneljänneksessä on maakumpare, jonka päällä on turpeen peittämä kivikumpu, jonka keskellä kasvaa pihlajia. Kummun halkaisija on n. 3,5-4,5 m, korkeus n. 80 cm. Sen itäpuolella samalla maakumpareella on isojen kivien muodostama kivikko, alaltaan n. 10x6 m. Siinä on kiviä yhdessä kerroksessa maanpinnan yläpuolella. Kivikossa kasvaa haapoja.

$x = 6756\ 30$ $y = 537\ 64$ $z = n. 17,5\ m.$

20. Rn:o 4⁴³, Vaaraslahti II

Samalla saarekkeella, edellisen kivikon lounaispuolella on haavikossa tiivistä kivikkoa, jossa kivet ovat 1-3 kerroksessa. Kivikossa ei voitu erottaa rakenteita, mutta paikalla voi olla hauta tai useampia.

Dia 39:21, kuvattu luoteesta.

X= 6756 28 y= 537 63

21. Rn:o 4⁶⁰, Haapasaari

Edellisen saarekkeen pohjoispuoleisella, lehmihakana käytettävällä saarekkeella on lähellä peltoteiden risteyttä tiivis kiveys, jossa reunoilla on isompia ja keskellä pienempiä kiviä. Kiveyksen ulottuvuus on koillista lounaaseen 4,6 m, luoteesta kaakkoon 7,0 m. Länteen kiveyksestä jatkuu 7,6 m pitkä isojen kivien rivi.

Dia 39:24 kuvattu idästä, dia 39:25 kuvattu pohjoisluoteesta.

x= 6756 35 y= 537 66 z= n. 17,5 m

22. Pohjoisempana samassa lehmihassa on pyöreähkö kivikumpare halkaisijaltaan n. 8 m, korkeus 1,3 m, jota peittää tiivis turve ja jolla kasvaa pihlajia. Kummun lähiympäristössä on paljon muita kumpareita ja kuopanteita.

Dia 39:26 länsiluoteesta.

x= 6756 40 y=537 64 z=n. 20 m

Rn:o 1³² ja 1³³ rajalla

Savemäen lounaispuolelta, melko läheltä Valkojärven rantaterassin reunaa löysivät Rantamäen tilan omistavat Heinosen veljekset rautakautisia keramiikanpaloja kaivaessaan Savemäen länsikolkasta lounaaseen laskevaa ojaa vuonna 1970 tai 1971. Löytöpaikka on merkitty yleiskartalle, kartta 1, vinoristillä. Löytökohdassa ei voinut nopeasti tarkastamalla havaita kulttuuri-merkkejä.

Täysin tuhoutumattomat haudat tai kalmistot on siis ilmeisesti kohteissa 6 ja 10, vaikkakin mäen syrjästä, jonka päällä 10 sijaitsee, on otettu hiekkaa. Näitä kohteita ei ole merkitty peruskartalle muinaisjäännösmerkillä, mutta mäet olisi rauhoitettava kaikelta maanmuokkaustoiminnalta.

Sen sijaan ei voida väittää, että Savemäen luoteispuoleisella koekaivetulla saarekkeella olisi merkittäviä muinaisjäännöksiä, joten peruskarttaan ko. kohtaan merkitty muinaisjäännösmerkki ei ole paiko^allaan.

Turussa 15.2.1979

Sirkku Pihlman
Sirkku Pihlman

Selostus maanäytteiden ottopaikoista ja -syvyyksistä
 Näytteet humuksen alta, ellei muuta mainittu

N:o	Paikka	Maan laatu pinnasta alaspäin	Näytteen syvyys, cm
1.	-20/-20		8, 18
2.	0/-40	Peltomulta 23 cm, noki- ja hiili- pitoista (multa?) maata 5 cm, puhdas hieta. Nokikerroksen tasossa kiviä.	26, 33
3.	0/-20		10, 20
4.	0/0		10, 20
5.	0/+40		10, 20
6.	+20/-40	Peltomulta näyttää jatkuvan rajatta 38 cm, savi	30, 40
7.	+20/-20	Peltomulta 31 cm, puhdas valkea hieta	33
8.	+20/0		15, 25
9.	+20/+20	Ruohoturve 4 cm, ruskea hiekka 5 cm, nokipitoinen maa 2 cm, ruskea, li- kainen hiekka 7 cm, puhdas hiekka	6, 10, 14
10.	+20/+40	Peltomulta 21 cm, nokikerros 1 cm, puhdas hieta. Nokikerroksessa ilm. kasvinjätteitä.	22, 24
11.	+20/+60	Peltomulta 18-19 cm, savi	20
12.	+20/+80	Peltomulta 25 cm, puhdas harmaa hieta hieta tai hiesu	27a
13.	+20/+100	Peltomulta 21 cm, puhdas savihieta	23
14.	+20/+120	Peltomulta 26 cm, värjäytynyt hiekka 7-8 cm, puhdas hiesu	29
15.	+40/-80	Peltomulta 23-29 cm, hieta	24, 34
16.	+40/-60	Peltomulta 16 cm, savihieta	20, 30
17.	+40/-40	Ruokamultakerros näyttää jatkuvan rajatta 50 cm, hiili- ja nokipitoinen savi	35, 51

18.	+40/-20	Peltomulta 27 cm, likainen savi 14 cm, savi. Kivien pintoja 27, 33-36 cm:n syvyydessä.	31, 34, 42
19.	+40/0	Tumma peltomullan näköinen maa 40-47 cm, hiiltä 32 cm:n syvyy- dessä, peltomullan alaosassa hieta- raitoja, hieta	32, 35, 42
20.	+40/+40	Peltomulta 28 cm, savi	29
21.	+40/+60	Ruohoturve 10 cm, värjäytynyt hieta 5 cm, puhdas savihieta	13, 20
22.	+40/+80	Peltomullan värinen maa 38-43 cm, jossa palanutta savea 25-39 cm:n syvyydessä, likainen savi	38-39, 44
23.	+40/+100	Ruokamulta 23 cm, hyvin nokipitoinen tumma hieta 25 cm, jossa nokiraita 34 cm:n syvyydessä, raita n. 1 cm, ruskeankeltainen hieta	29, 34, 38
24.	+40/+120	Peltomulta 23-26 cm, harmaa hiesu	24
25.	+40/+140	Peltomulta 24 cm, maatumutta puuta 2 cm, värjäytynyt hiesumaa 1-2 cm, puhdas hiesu	25
26.	+60/-60	Peltomulta 19 cm, heikosti värjäy- tynyt hieta	21
27.	+61/-40		15, 25-
28.	+60/-20	Peltomulta 24 cm, kova hietasavi	26
29.	+60/0	Tien ja pellon välistä penkkaa, hienoa ruskeanharmaata hietaa ainakin 40 cm	30
30.	+60/+20	Peltomultaa 29 cm, savi	30
31.	..+60/+40	Peltomulta 22-25 cm, tummaa hiekkaa 2-5 cm, kalliopohja	24-26
32.	+60/+60	Peltomullan näköinen maa rajatta 35 cm, savi	32, 37
33.	+60/+80	Peltomulta 26-28 cm, hieta 3-7 cm, sinisavi	27.
34.	+60/+100	Peltomulta 21 cm, savi	22

35.	+60/+120	Peltomulta 23 cm, tiivis savihiesu	24 c
36.	+60/+140	Peltomulta 22 cm, värjäytynyttä savea 4 cm	24
37.	+80/-60		10, 20
38.	+80/-40	Kivikkoa	25
39.	+80/020		28
40.	+80/0	Peltomulta 27-30 cm, puhdas hieta	30
41.	+80/+20	Peltomulta 27 cm, puhdas savi	28
42.	+80/+40	Kuopan kaakkoisosassa peltomullan näköinen maa 33 cm, toisella puolen 24 cm, jonka alla ruskeankeltaista hiekkaa 1 cm, savihieta	29,30
43.	+80/+80	Peltomulta 34 cm, erittäin kova, likainen savi, joka rajatta liittyy peltomultaan 5 cm, puhdas savi	38
44.	+80/+100	Peltomulta 31 cm, alaosa sekoittunut pohjasaveen	32
45.	+80/+120	Peltomulta 30 cm, tiivis savi	30
46.	+80/+140	Peltomulta 19 cm, hieman värjäytynyt hieta	21
47.	+100/-60		10, 20
48.	+100/-40		10, 20
49.	+100/-20		10,20
50.	+100/+60	Ruohoturve 13 cm, tumma nokipitoinen hietamaa 12 cm, puhdas hieta	21
51.	+100/+80	Ojan pohjassa, ohuen turpeen alla puhdas hieta. Näytesyvyys ojan pohjasta 7 cm, pellon pinnasta n. 0,5 m	
52.	+100/+100	Peltomulta 20 cm, erittäin kova, karkea, likainen savi 3-7 cm, tiivis savi	24, 28
53.	+100/+120	Peltomulta 27 cm, peltomullan värinen kova, karkea hiekka 4-5 cm, tiivis savi	30
54.	+100/+140	Peltomulta ainakin 30 cm, peltomullan väristä hiekkaa 8 cm, kova savi	33-35
55.	+100/+160	Peltomulta 27-28 cm, vaihtuu rajatta samanväriseksi saveksi	32

56.	+120/+120	Ojanpenkkaa, ruohoturve 6 cm, ruokamulta 4 cm, puhdas hieta	12
57.	+120/+140	Peltomulta 10-25 cm, tiivis savi	22 (savi)
58.	+120/+160	Peltomulta 22-26 cm, likainen savi ja hiesu samalla tasolla	24, 29
59.	+135/+120	Savinen peltomulta 29 cm, hietainen, mullan värinen pehmeä maa 19 cm, puhdas hieta	41
60	+160/+140	Peltomullan näköinen maa rajatta 46 cm, alaosa voimakkaan hietaista, puhdas hieta	42

Turussa 15.2.1979

Sirkku Pihlman
Sirkku Pihlman

LAITILA, SOUKAINEN 5.7. - 25.8. 1978

MUSTAVALKONEGATIIVIT

- 1294 Kaivausalue I, yleiskuva, pinta, kuvattu kaakosta
- 1295 - " - , ruutu -10/+16, turpeenpoiston jälkeen, kuvattu lounaasta
- 1296 - " - , ruutu -12/+16, - " - , - " -
- 1297 - " - , ruutu -14/+16, - " - , - " -
- 1298 - " - , ruutu -14/+14, - " - , kaakosta
- 1299 - " - , ruutu -12/+14, - " - , - " -
- 1300 - " - , ruutu -10/+14, - " - , - " -
- 1301 - " - , yleiskuva, - " - , - " -
- 1302 Koekuoppa n:o , pinta, kuvattu kaakosta
- 1303 Kaivausalue I, yleiskuva, 2-3:n kivikerroksen poiston jälkeen, kuvattu kaakosta
- 1304 Kiviraunio kohdassa -10/+30, yleiskuva, pensaikon poiston jälkeen, kuvattu kaakosta
- 1305 Kaivausalue I, yleiskuva, I piirrustustaso, kuvattu kaakosta
- 1306 Kaivausalue II, ruutu +92/-2, pinta, kuvattu koillisesta
- 1307 Kaivausalue I, yleiskuva, II piirrustustaso, kuvattu kaakosta
- 1308 Koekuoppa n:o , turpeenpoiston jälkeen, kuvattu koillisesta
- 1309 Savemäki, yleiskuva, kuvattu pohjoisluoteesta
- 1310 - " - , - " - , kuvattu idästä
- 1311 - " - , - " - , kuvattu pohjoisluoteesta
- 1312 Koekuoppa n:o 28, , kuvattu koillisesta
- 1313 Kaivausalue III, yleiskuva, pinta, kuvattu lounaasta
- 1314 - " - , - " - , puiden poiston jälkeen, kuvattu pohjoiskoillisesta
- 1315 Kiviraunio kohdassa +62/-35, pinta, kuvattu lounaasta
- 1316 - " - , - " - , kuvattu luoteesta
- 1317 Kaivausalue I, ruudut -10/+14 ja -12/+14, osa III piirrustustason kivistä jäljellä, kuvattu kaakosta
- 1318 Kaivausalue II, yleiskuva, turpeen poiston jälk, kuv. koillisesta
- 1319 - " - , kaakkoisosaa, - " - , - " -
- 1320 - " - , luoteisosaa, - " - , - " -
- 1321 Kaivausalue III, yleiskuva, - " - , kuv. pohjoisluoteesta
- 1322 Kaivausalue I, ruudut -12/+16 ja -12/+14, III piirrustustason nokimaaraita kivien poiston jälkeen, kuv. pohjoisesta
- 1323 sama kuin 1322, kuvattu etelästä
- 1324 Kiviraunio kohdassa +62/-35, turpeen poiston jälk, kuvattu koillisesta

- 1325 Kiviraunio kohdassa +16/-12, pinta, kuvattu pohjoiskoillisesta
- 1326 - " - , - " -, kuvattu länsilounaasta
- 1327 Kaivausalue II, työkuva, kuvattu koillisesta
- 1328 - " - , ruudut +84/-10 ja +86/-10, turpeen poiston jälk,
kuvattu koillisesta
- 1329 - " - , ruudut +88/-12 ja +90/-12, turpeen poiston jälk,
kuvattu koillisesta
- 1330 - " - , - " - , turpeen poiston jälk,
kuvattu kaakosta
- 1331 - " - , ruutu +90/-12, ennen I piirrustustasoa,
kuvattu luoteesta
- 1332 - " - , ruutu +88/-12, turpeen poiston jälkeen,
kuvattu koillisesta
- 1333 - " - , ruutu +84/-6, I ja II piirr. tasojen välitaso,
kuvattu lounaasta
- 1334 - " - , ruutu +84/-8, - " -
- 1335 - " - , ruutu +86/-8, - " -
- 1336 - " - , ruutu +88/-8, - " -
- 1337 - " - , ruutu +88/-6, - " -
- 1338 - " - , ruutu +90/-12, I ja II piirr. tasojen välitaso,
kuvattu luoteesta
- 1339 - " - , ruutu +88/-12, I ja II piirr. tasojen välitaso,
kuvattu koillisesta
- 1340 - " - , - " - , - " -
- 1341 - " - , ruutu +86/-6, I ja II piirr. tasojen välitaso,
kuvattu lounaasta
- 1342 - " - , ruutu +88/-4, - " -
- 1343 - " - , ruudut +84/-10 ja +86/-10, I ja II piirr. tasojen
välitaso, kuvattu kaakosta
- 1344 - " - , ruutu +86/-6, I ja II piirr. tasojen välitaso,
kuvattu lounaasta
- 1345 - " - , ruutu +86/-4, - " -
- 1346 - " - , ruutu +84/-10, - " -
- 1347 - " - , ruutu +86/-10, - " -
- 1348 - " - , ruutu +88/-10, - " -
- 1349 - " - , ruutu +92/-2, pintamaan poiston jälk, kuv. koill
- 1350 - " - , ruudun +92/-2 luoteisosa ja ruudun +90/-2 kaak-
koisosa, pintamaan poiston jälk, kuv. koillisest
- 1351 - " - , ruudun +90/-2 luoteisosa, pintamaan poiston jälk
kuvattu koillisesta
- 1352 - " - , ruutu +88/-12, II piirr. taso, kuv. koillisesta
- 1353 - " - , ruutu +90/-12, - " - , kuv. luoteesta
- 1354 - " - , ruudut +88/-12 ja +90/-12, II piirr. taso,
kuvattu koillisesta
- 1355 - " - , ruutu +86/-10, II piirr. taso, kuv. lounaasta

- 1356 Kaivausalue II, ruutu +84/-10, II piirr. taso, kuv. lounaasta
- 1357 Ruutu +88/-30, pinta, kuvattu länsiluoteesta
- 1358 Kaivausalue II, kaista +88/-2--10, II piirr. taso, kuv. lounaasta
- 1359 - " - , ruutu +90/-4, I ja II piirr. tasojen välitaso, kuvattu lounaasta
- 1360 - " - , ruutu +92/-4 - " -
- 1361 Kaivausalue III, yleiskuva, I piirrustustaso, kuv. koillisesta
- 1362 - " - , - " - , - " - , kuv. luoteesta
- 1363 Ruutu +88/-30, profiili, kuvattu etelästä
- 1364 - " - , - " - , kuvattu lännestä
- 1365 - " - , - " - , kuvattu koillisesta
- 1366 Kaivausalue II, ruutu +88/-12, II piirr. tason kivet kokonaan paljastettuina, kuv. etelästä
- 1367 Ruudut +82/-30 ja +84/-30, turpeenpoiston jälk, kuv. kaakosta
- 1368 Ruutu +72/-32, turpeen poiston jälkeen, kuvattu kaakosta
- 1369 Kaivausalue II, ruutu +92/-4, Ib ja II piirr. tasojen välitaso, kuvattu lounaasta
- 1370 - " - , ruutu +94/-4, turpeen poiston jälk, kuv. lounaasta
- 1371 Kaivausalue III, yleiskuva, II piirrustustaso, kuv. luoteesta
- 1372 Kaivausalue II, ruutu +90/-12, II piirr. tason alap, kuvattu luoteesta
- 1373 - " - , ruudun +92/-2 kaakkoisosa, II piirr. taso, kuvattu koillisesta
- 1374 - " - , ruudun +92/-2 luoteisosa ja ruudun +90/-2 kaakkoisosa, II piirr. taso, kuv. koillisesta
- 1375 - " - , ruudun +90/-2 luoteisosa, II piirr. taso, kuvattu koillisesta
- 1376 - " - , ruutu +88/-12, III piirr. taso, kuv. idästä
- 1377 - " - , - " - , - " - , kuv. pohjoisesta
- 1378 - " - , - " - , II-III piirr. taso, kuv. lännestä
- 1379 Kaivausalue III, ruudut +72/-48 ja +72/-50, II ja III piirr. tasojen välitaso, kuvattu eteläkaakosta
- 1380 - " - , ruudut +70/-48 ja +70/-50, II ja III piirr. tasojen välitaso, kuvattu länsilounaasta
- 1381 Kaivausalue II, yleiskuva, kuvattu pohjoisluoteesta
- 1382 Kaivausalue III, ruudut +72/-48 ja +72/-50, III piirr. taso, kuvattu eteläkaakosta
- 1383 - " - , ruudut +70/-48 ja +70/-50, III piirr. taso, kuvattu länsilounaasta
- 1384 - " - , ruudut +70/-48 ja +70/-50, III piirr. taso, kuvattu pohjoiskoillisesta
- 1385 - " - , yleiskuva, III piirrustustaso, kuvattu länsilounaasta

- 1386 Kaivausalue II, ruudut +88/-4 ja +88/-2--4 II piirr. tasossa ja ruudut +90/-2--4 osittain jo III piirr. tasossa, kuvattu koillisesta
- 1387 - " - , alue +92--98, yleiskuva, II piirr. tason alap, kuvattu itäkoillisesta
- 1388 - " - , alue +84--92, yleiskuva, II piirr. tason alap, kuvattu koillisesta
- 1389 - " - , ruutu +94/-4, II ja III piirr. tasojen välitaso, kuvattu lounaasta
- 1390 - " - , ruudut +92/-4 ja +92/-2, III piirrustustaso, kuvattu koillisesta
- 1391 - " - , ruutu +90/-12, IV piirr. taso, kuv. luoteesta
- 1392 - " - , ruudun +88/-12 luoteisosa, IV piirr. taso, kuvattu kaakosta
- 1393 - " - , ruutu +88/-12, yks. kohta, IV piirr. taso, kuvattu lounaasta
- 1394 Ruutu +88/-30, leikkauksen kaakkoisseinä, kuvattu luoteesta
- 1395 - " - , leikkauksen luoteisseinä, kuvattu kaakosta
- 1396 - " - , leikkauksen pohja, kuvattu kaakosta
- 1397 Kaivausalue II, ruutu +90/-2, keihäänkärki TYA 117:63 in situ, kuvattu koillisesta
- 1398 - " - , - " - , - " -
- 1399 - " - , ruutu +96/-4, rauta-avain TYA 117:140 in situ, kuvattu koillisesta
- 1400 Kaivausalue III, yleiskuva, pohjataso, kuvattu koillisesta
- 1401 - " - , - " - , - " - , kuvattu luoteesta
- 1402 Kaivausalue II, ruudut +88/-10 ja +88/-8, III piirr. taso, kuvattu koillisesta
- 1403 - " - , ruudut +94--96/-2--4, IV piirrustustaso, kuvattu koillisesta
- 1404 - " - , ruudut +88--90/-2--4, - " -
- 1405 - " - , ruudut +94--96/-2--4, - " -
- 1406 - " - , ruutu +92/-2, IV piirr. tason alap, kuv. lounaast
- 1407 - " - , - " - , VI - " - , kuv. kaakosta
- 1408 - " - , ruutu +94/-6, pohjataso, kuvattu koillisesta
- 1409 - " - , ruutu +92/-2, nokimaa-alue, VII piirr. taso, kuvattu koillisesta
- 1410 Pitkänomainen röykkiö Savemäen kaakkoispuolisella saarekkeella, kuvattu luoteesta
- 1411 "Koukasten kivi" ympäristöineen, kuvattu kaakosta

- 1412 "Koukasten kivi"ympäristöineen, kuvattu luoteesta
1413 " Koukasten kiven" koillispuoli, kuvattu lännestä
1414 Rautakatkkelma TYA 117:211
1415 Levymäinen rautakatkkelma TYA 117:102
1416 Rautapiikin katkelma TYA 117: 104
1417 Rautakiskon katkelma TYA 117:17 ja kahden rautakoukun katkel-
mia TYA 117:18
1418 Keihäänkärki, rautaa TYA 117:63
1419 Rautaesineen katkelma TYA 117:16
1420 Kaareva rautakatkkelma TYA 117:33
1421 TYA 117:210A
1422 TYA 117:172
1423 Veitsen katkelma, rautaa TYA 117:101
1424 TYA 117:42
1425 Avain, rautaa TYA 117:140
1426 Nuolen- tai keihäänkärjen katkelma, rautaa TYA 117:219

Laitila, Soukainen 1978

TYA 1294

TYA 1301

TYA 1303

TYA 1305

TYA 1307

TYA 1313

TYA 1316

TYA 1318

TYA 1322

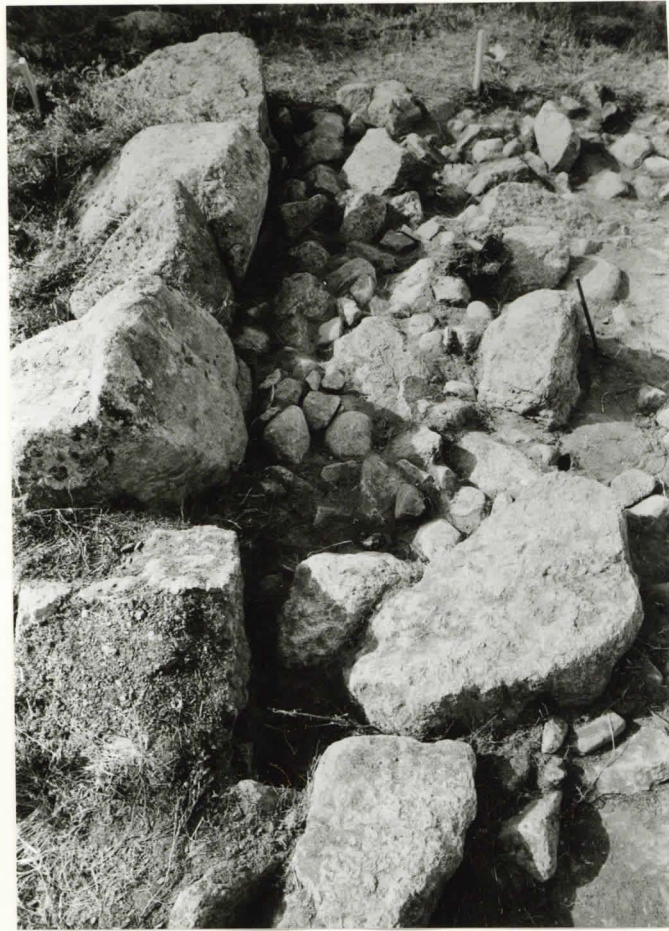
TYA 1323

TYA 1329

TYA 1331

TYA 1343

TYA 1352

TYA 1355

TYA 1356

TYA 1354

TYA 1358

TYA 1359

TYA 1360

TYA 1361

TYA 1363

TYA 1364

TYA 1366

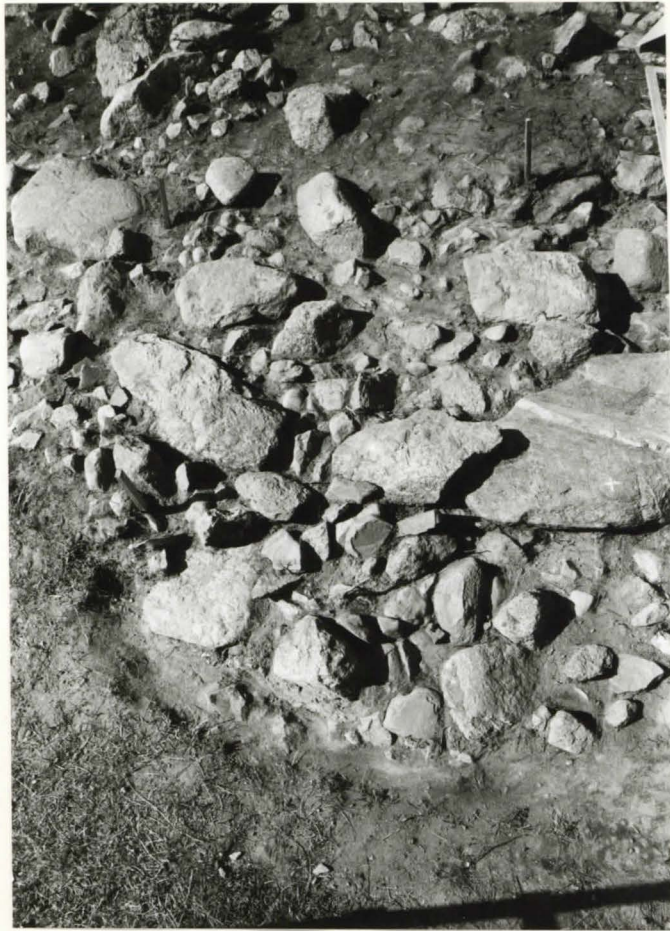
TYA 1377

TYA 1373

TYA 1374

TYA 1390

TYA 1391

TYA 1398

TYA 1403

TYA 1400

TYA 1405

TYA 1407

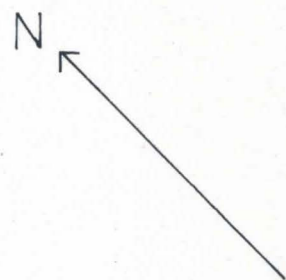

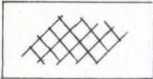
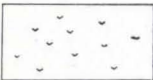
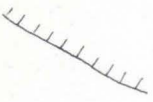
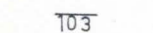
TYA 1405

LAITILA SOUKAINEN 1978

KARTTA 11

KAIVAUSALUE II, SAVEMÄKI

- hiiltä ja nokea
- rapakiveä
- likamaan raja
- likamaan pohjalukema

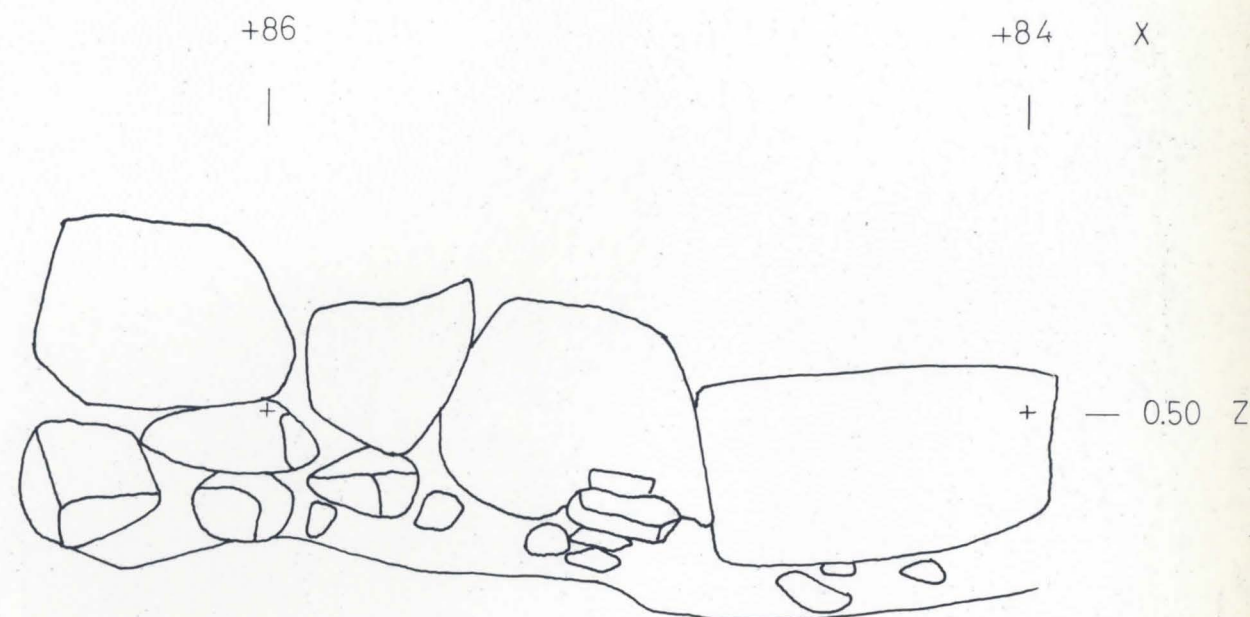
Kp 20.37 y.m.p.

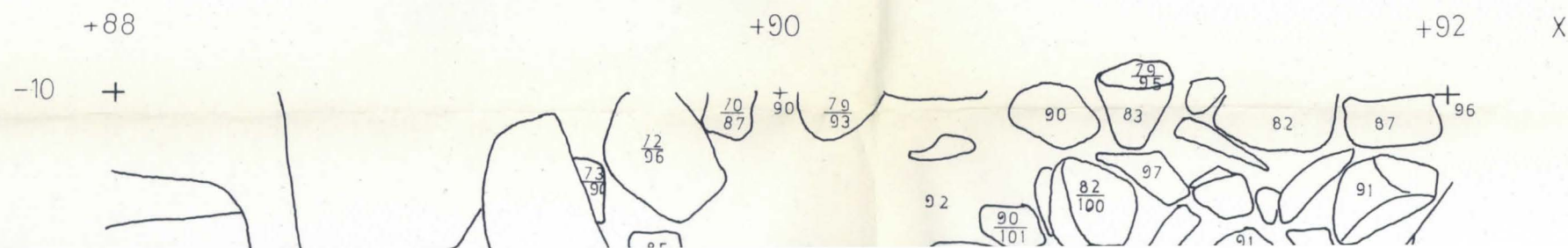
OLETETUN RUUMISHAUDAN

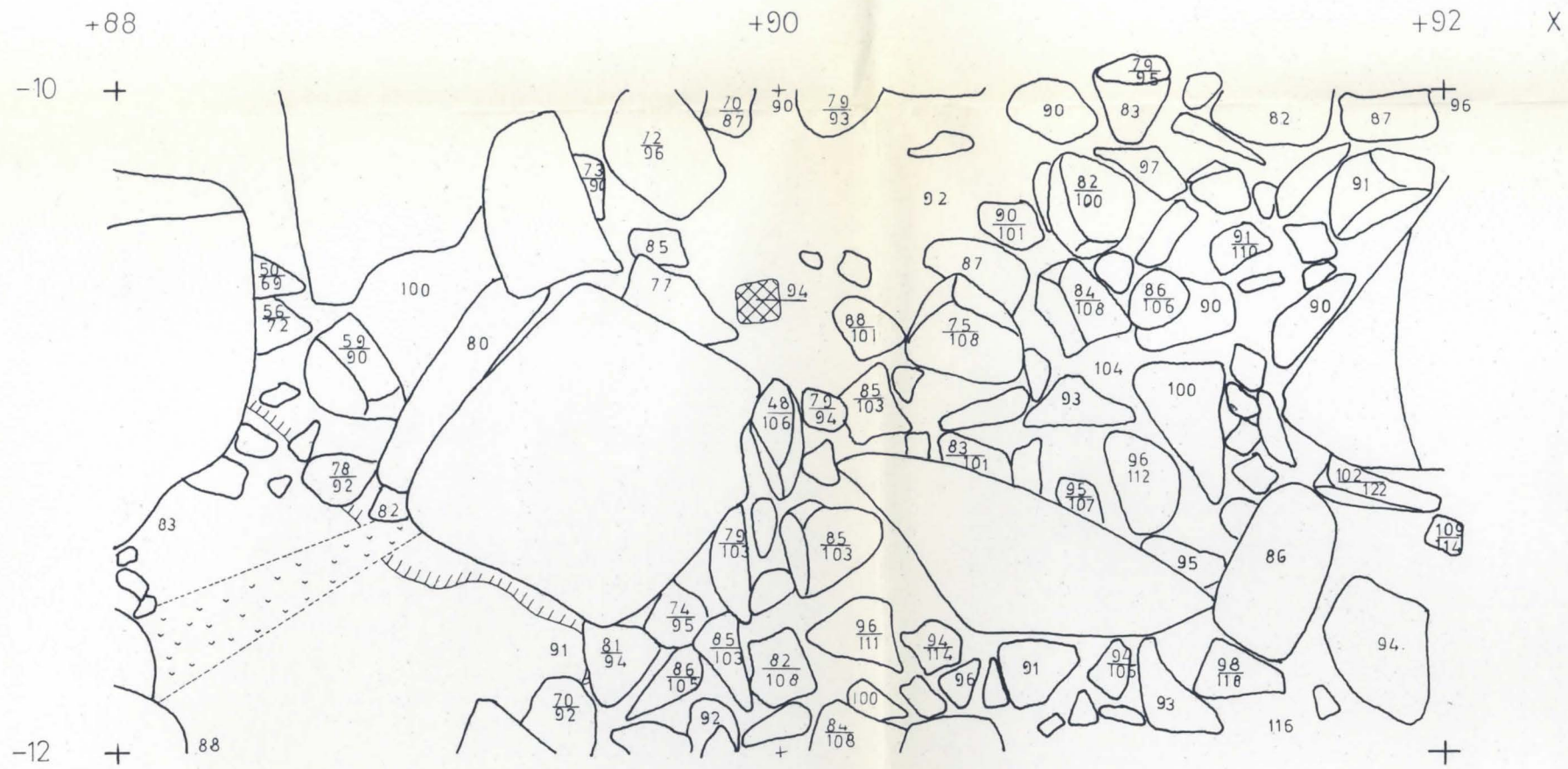
LOUNAISSEINÄMÄ KOILLISESTA

Y = n. -9

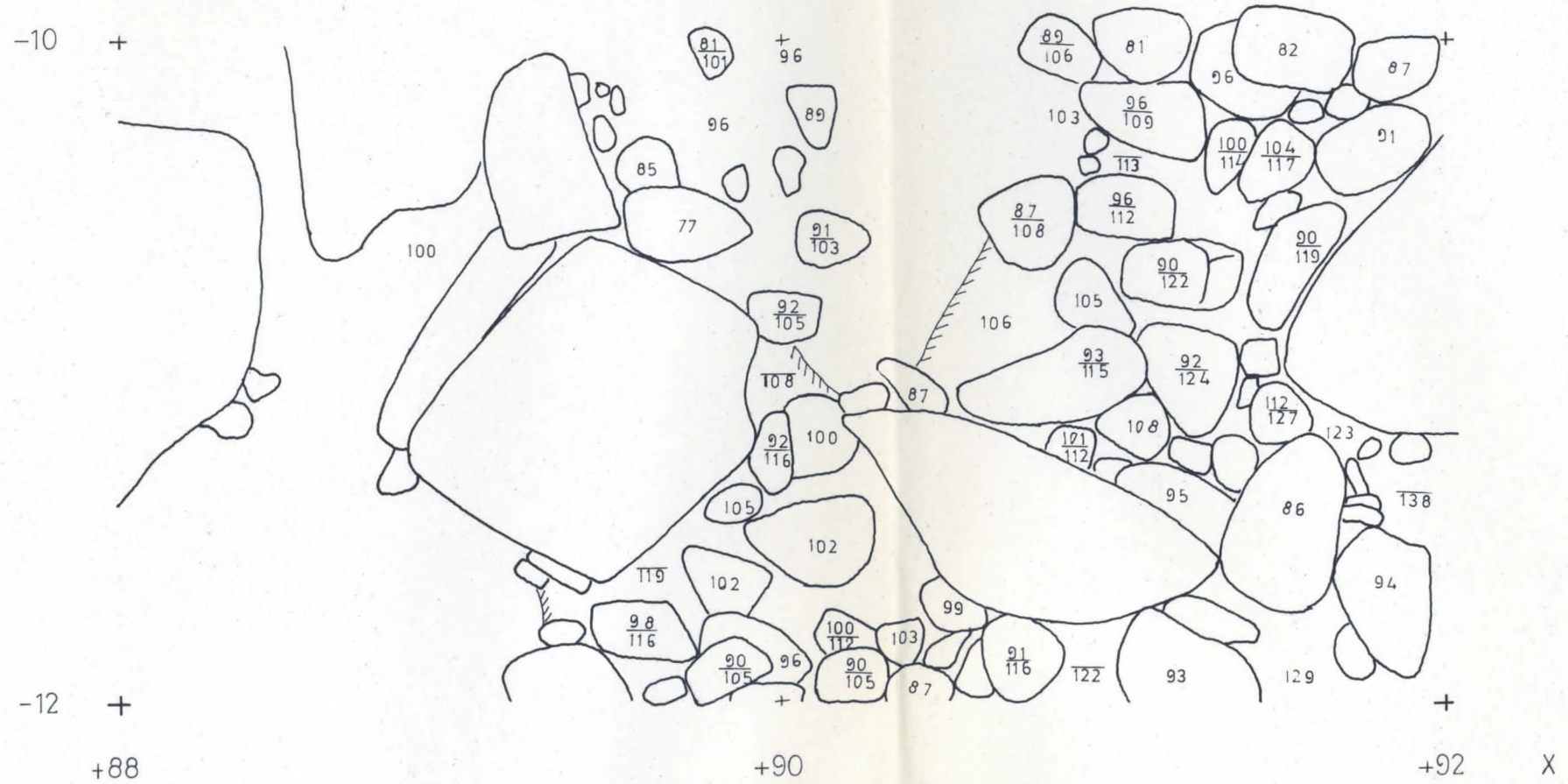

IV PIRUSTUSTASO

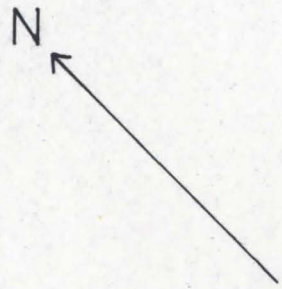

∇ PIIRUSTUSTASO

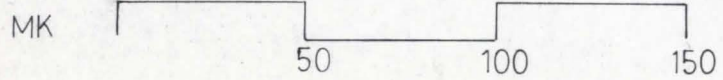

LAITILA SOUKAINEN 1978

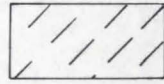
KARTTA 10 KAIVAUSSALUE II, SAVEMÄKI

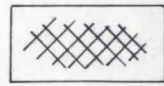
Kp 20.37 y.m.p.

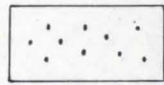
nokimaa

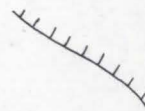
selvästi värjäytynyt likamaa

hiiltä ja nokea

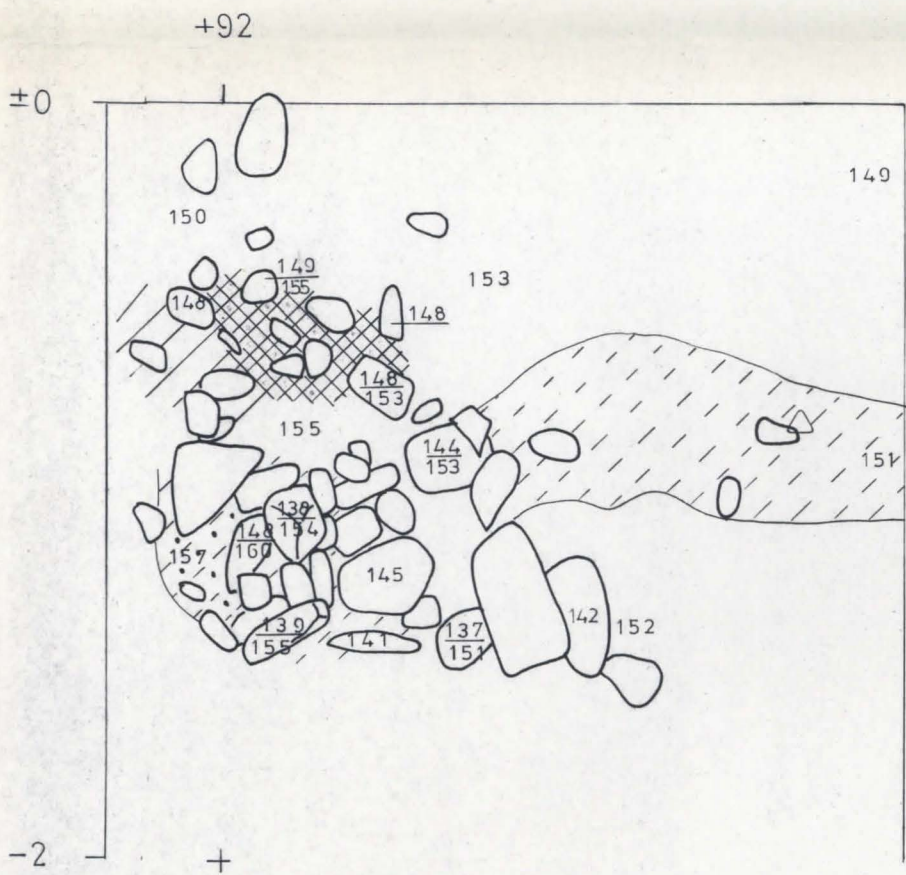
luuta

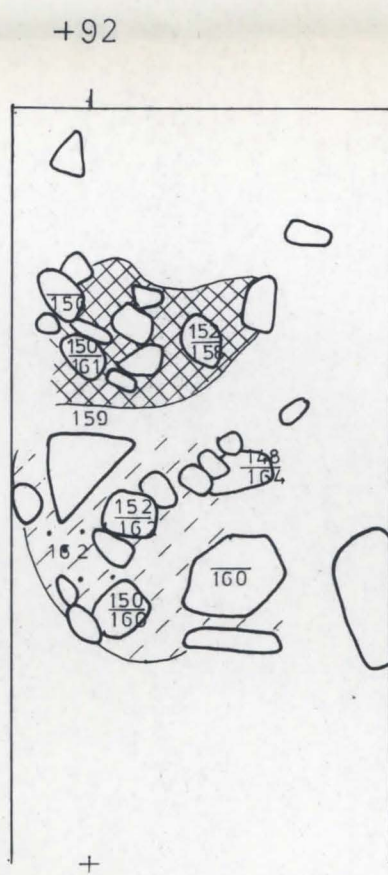
likamaan raja

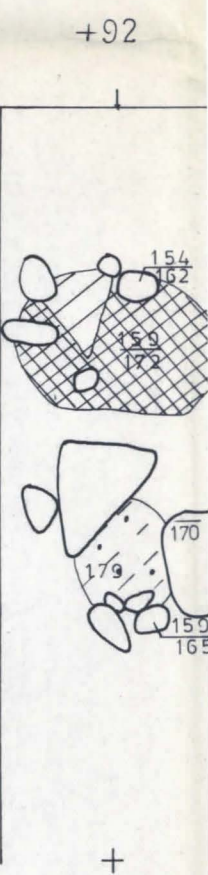
keramiikkaa

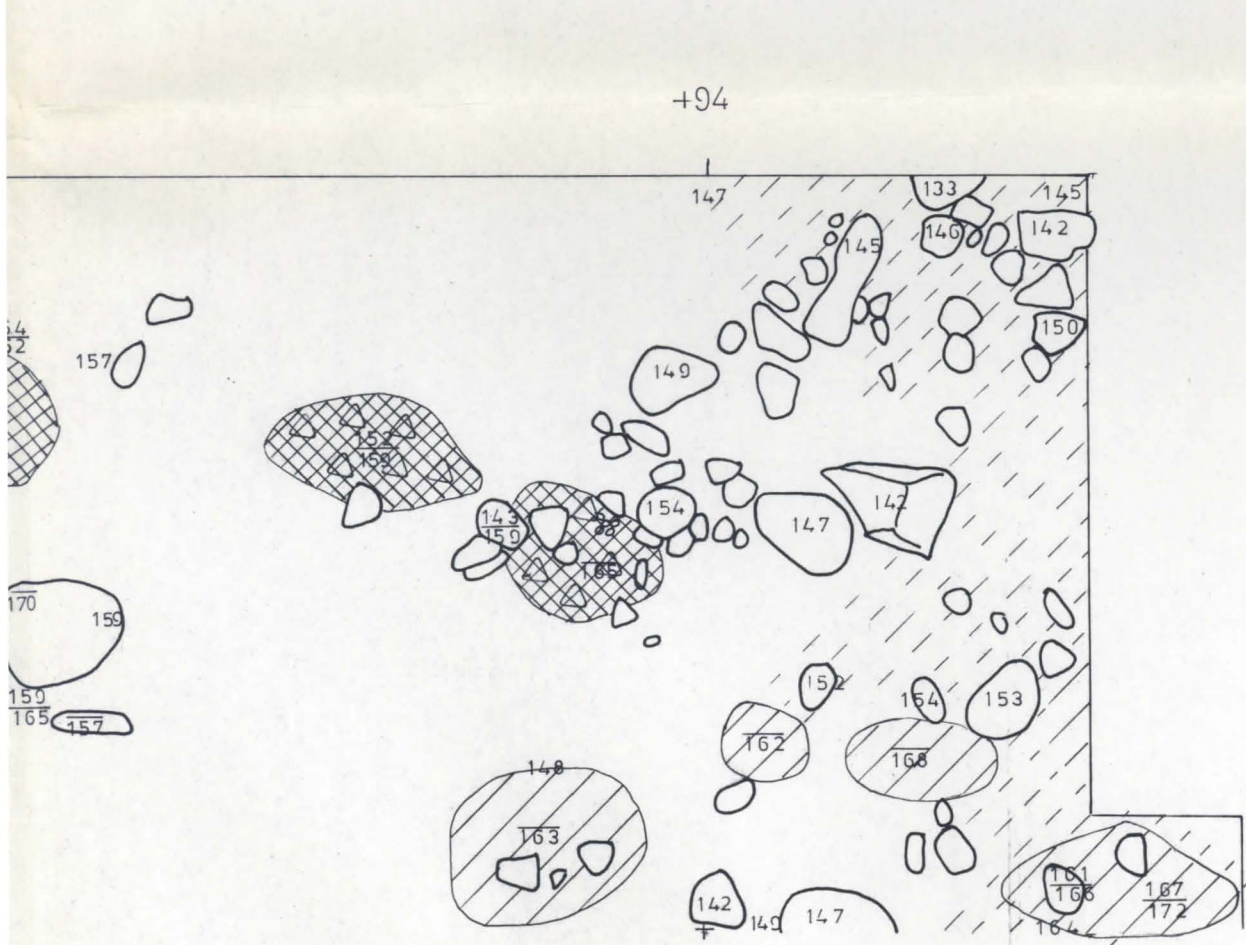

VI PIIRUSTUSTASO

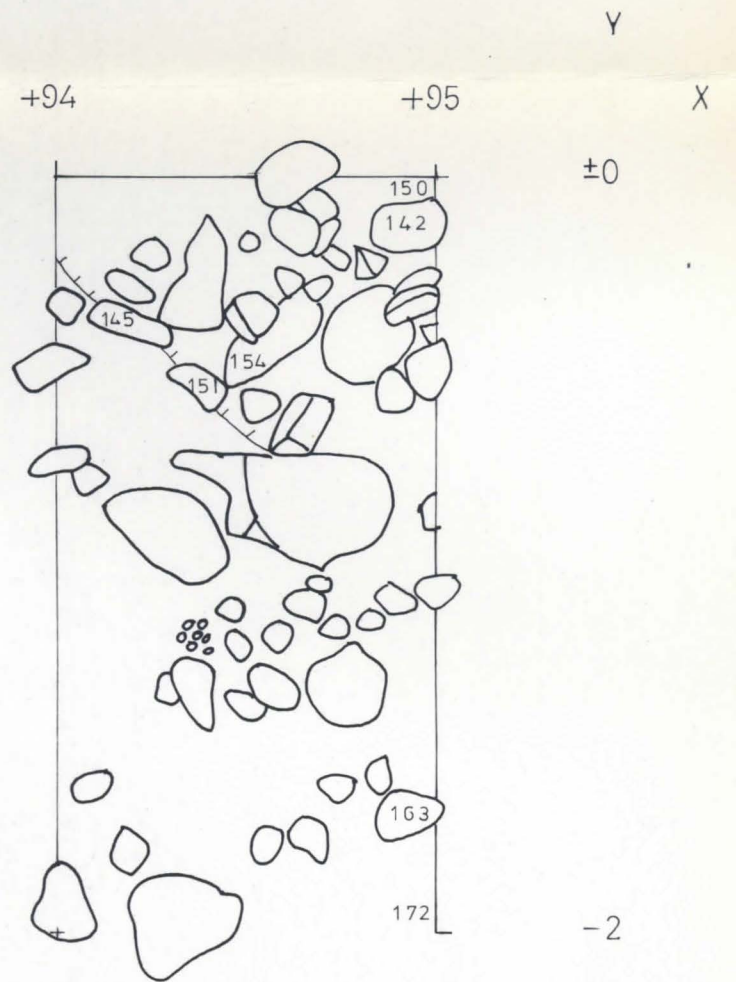

VII PIIRUSTUSTASO

VIII PIIRUSTUSTASO

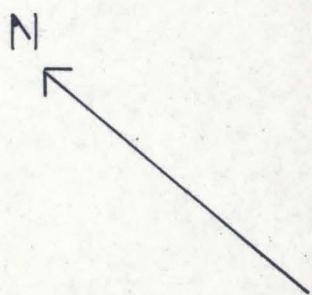
IX PIIRUSTUSTASO

LAITILA SOUKAINEN 1978

KARTTA 5

KAIVAUSALUE I

IV PIIRUSTUSTASO

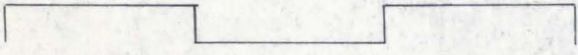
 hiiltä sisältävä nokimaalainku

 likamaan raja

 hiiliraita likamaan rajana

 Likamaan pohjalukema

Kp 19.14 y.m.p.

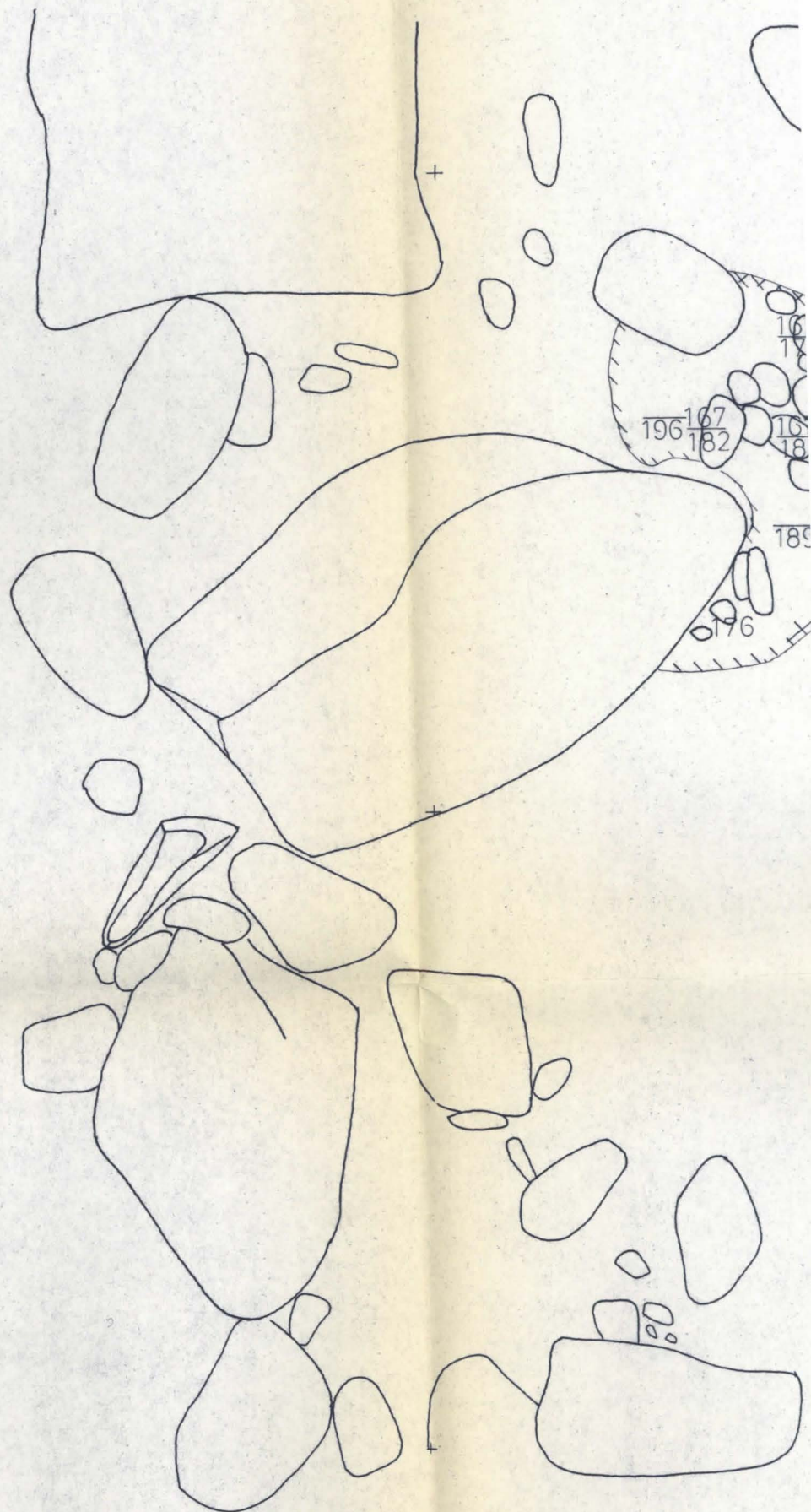
MK
50 100 150 cm

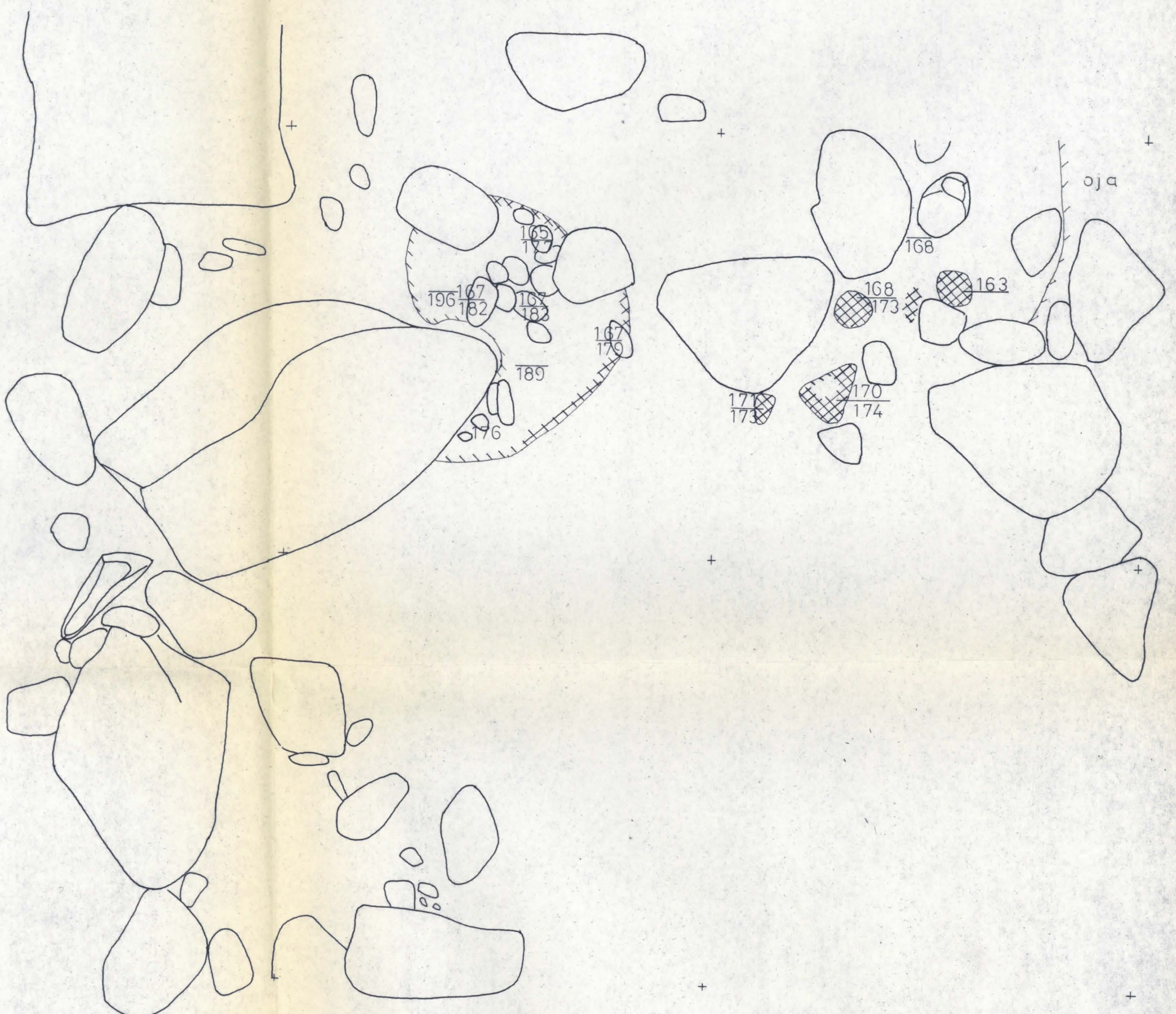
+18

+16

+14

-12

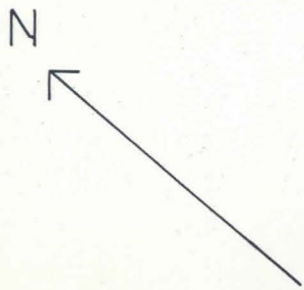
-12

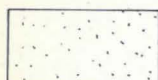

-10

-8

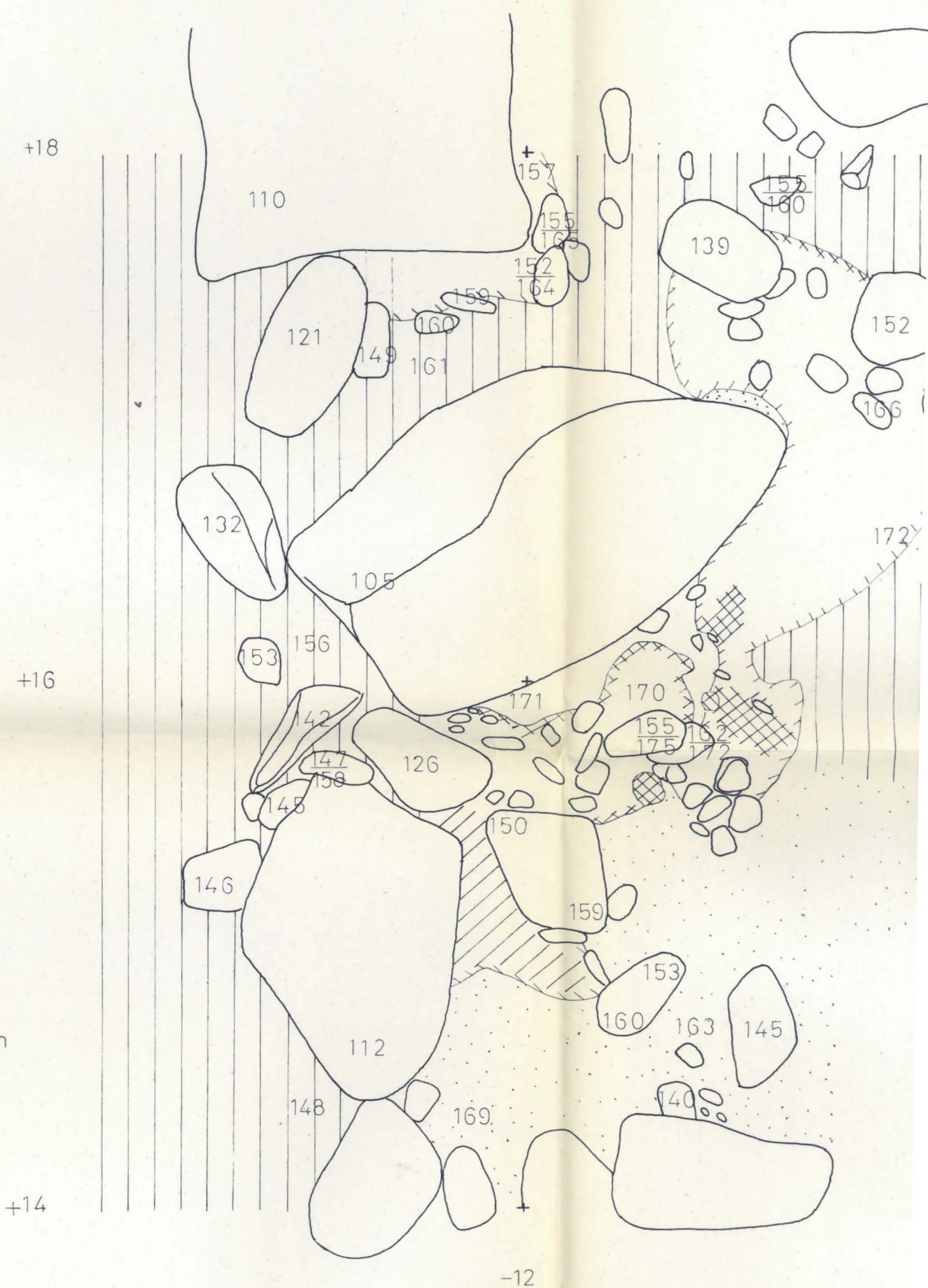
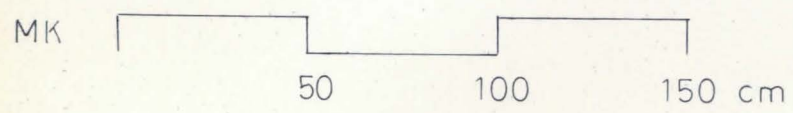
LAITILA SOUKAINEN 1978

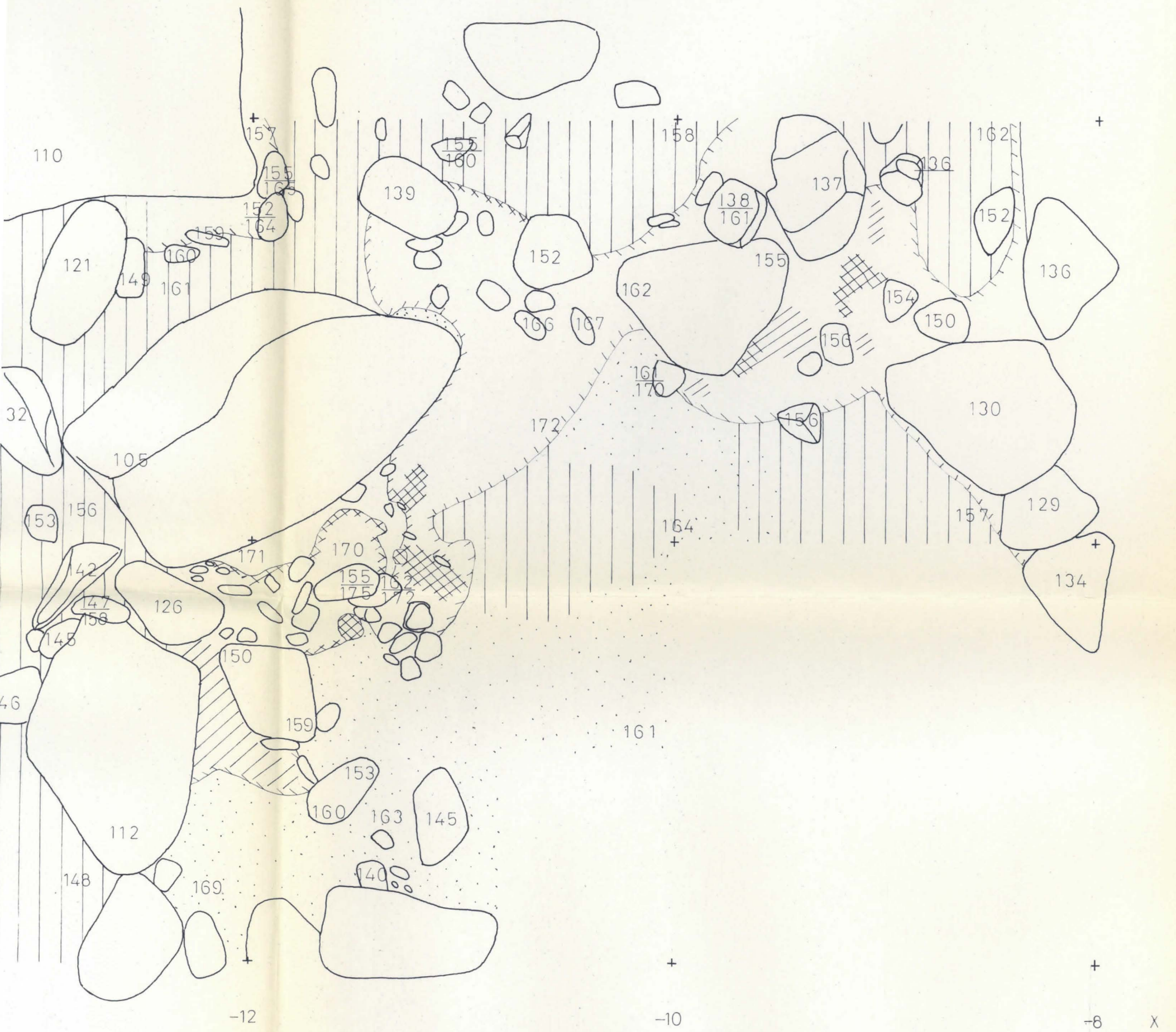
KARTTA 4
KAIVAUSALUE I
III PIIRUSTUSTASO

- puhdas hiekka
- puhdas hieta,
seassa pikkukiviä
- nokimaa
- hiiltä
- likamaan raja
- hiiliraita likamaan rajana

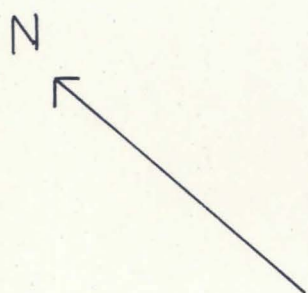
Kp 19.14 y.m.p.

LAITILA SOUKAINEN 1978

KARTTA 3 KAIVAUSALUE I II PIIRUSTUSTASO

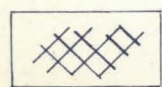
Y
+18 +

puhdas täytehiekka

nokimaa

hiiltä

likamaan raja

+16 +

Kp 19.14 y.m.p.

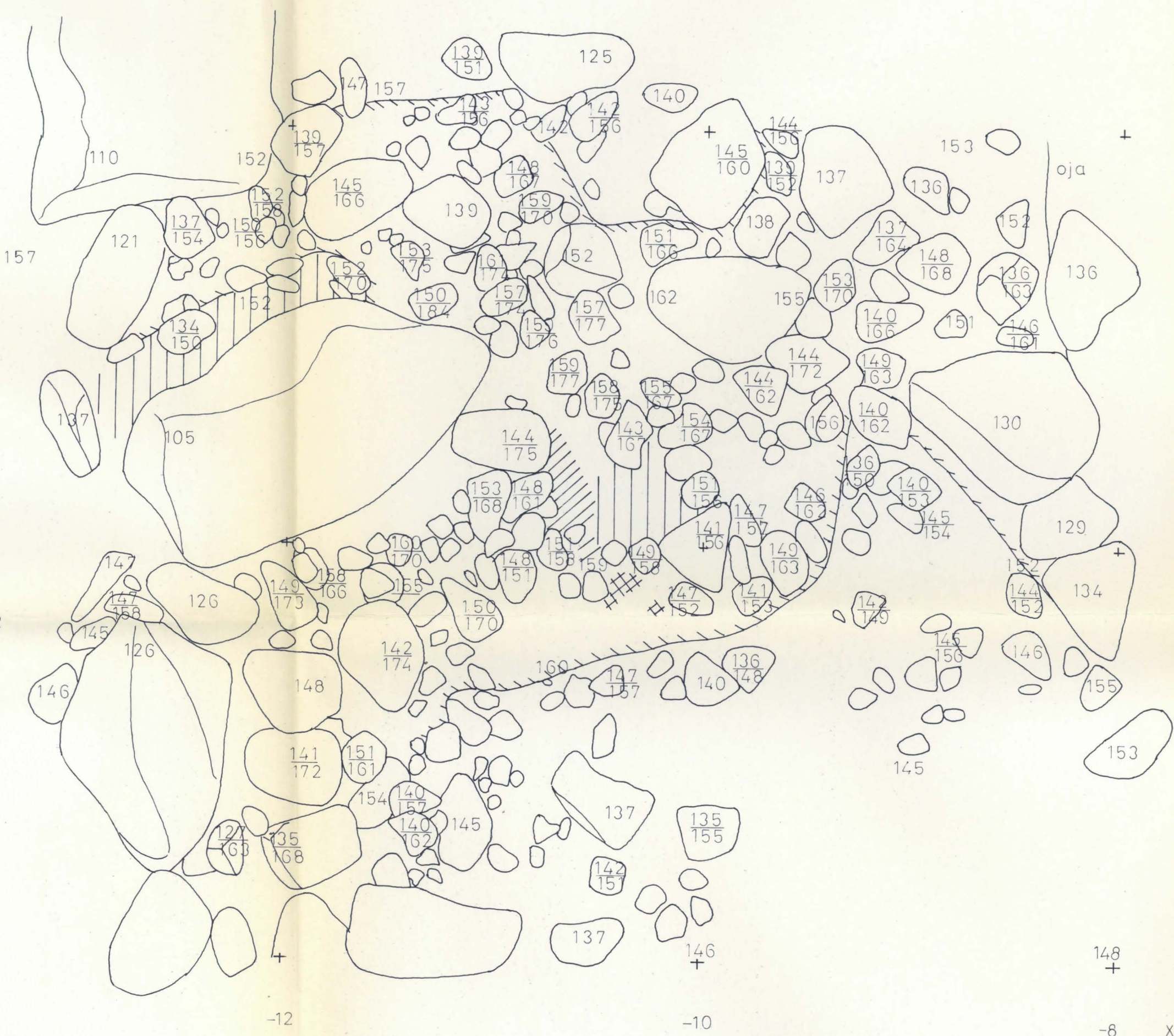

+14 +

-14

-12

-12

-10

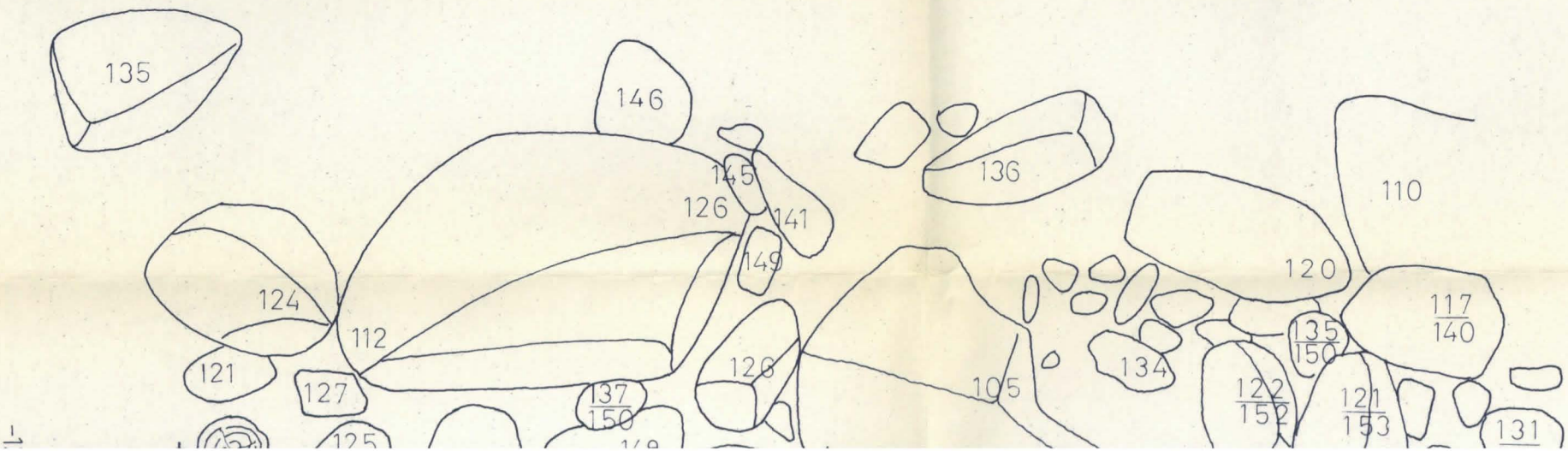
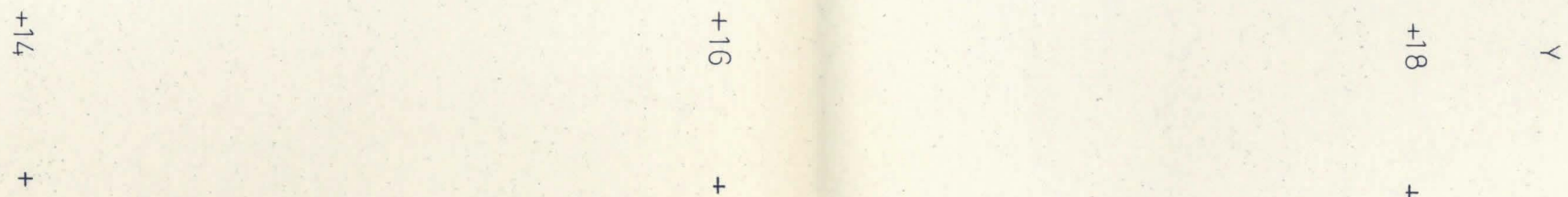
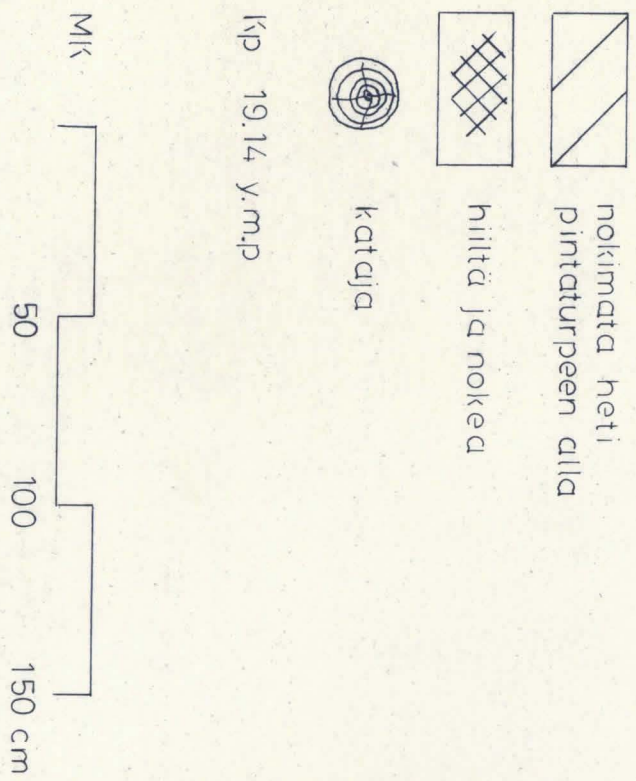
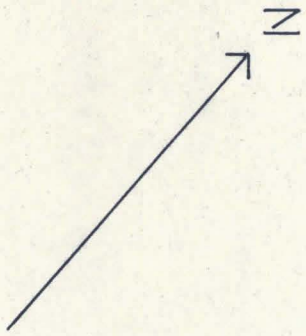
148
+

-8

X

LAILILA SOUKAINEN 1978

KARTTA 2 KAIVAUSALUE I I PIIRUSTUSTIASO

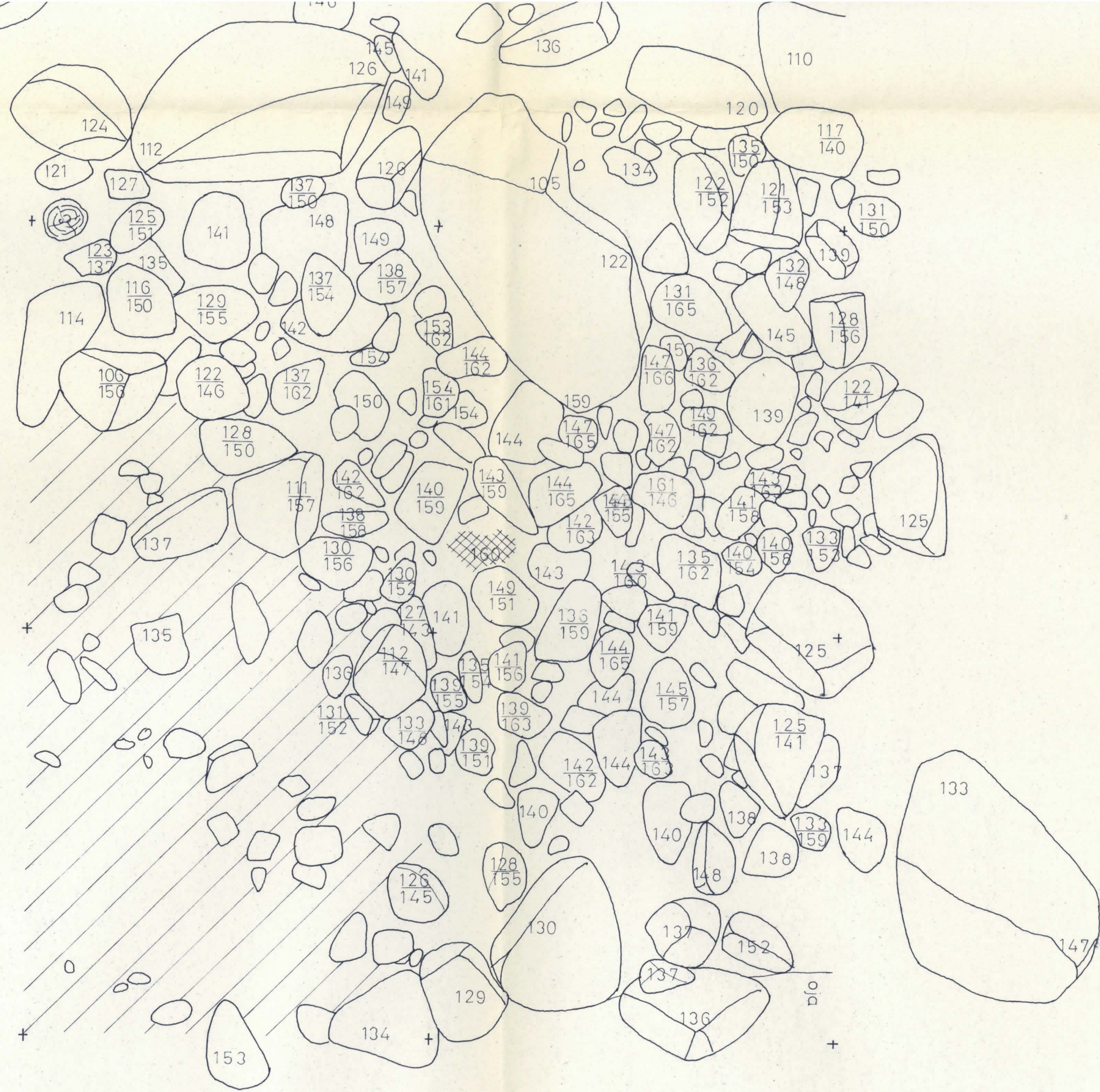

-12

-10

-8

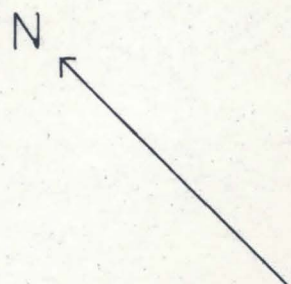
X

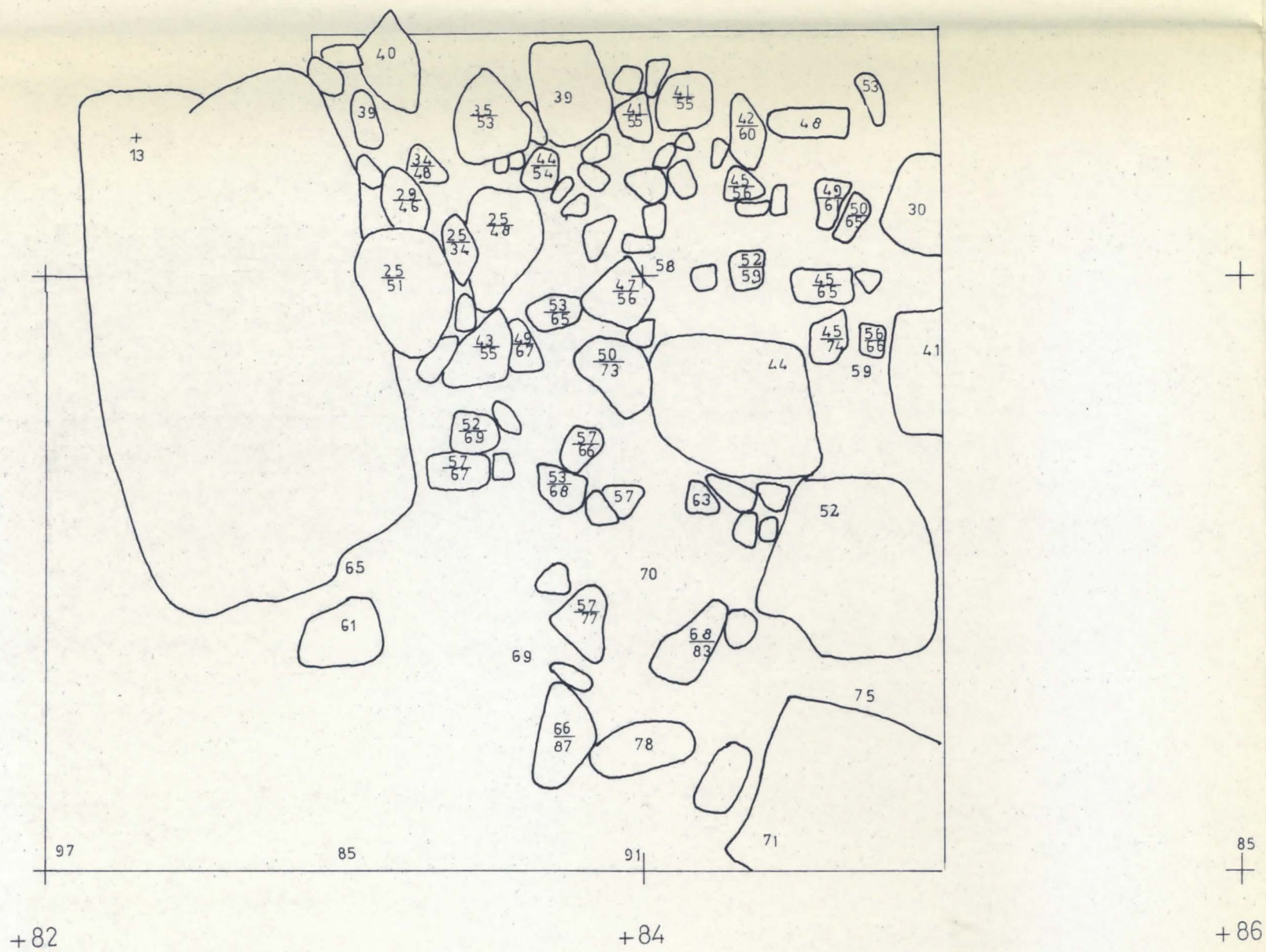
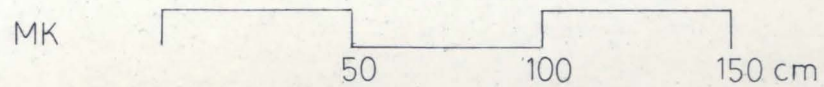
LAITILA SOUKAINEN 1978

KARTTA 13

SAVEMÄKI

Kp 20.23 y.m.p.

LEIKKAUKSEN POHJA

